

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 19.9.2022
COM(2022) 461 final

2022/0279 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrusi (EL) 2016/424, (EL) 2016/425, (EL) 2016/426, (EL) 2019/1009 ja (EL) nr 305/2011 vastavushindamise, ühtsete kirjelduste vastuvõtmise ja turujärelevalve hädaolukorra menetluste osas, mis on tingitud ühtse turu hädaolukorrast

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2022) 323 final} - {SWD(2022) 288 final} - {SWD(2022) 289 final} -
{SWD(2022) 290 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANERU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Ühtne turg on üks ELi suurim vara ning ELi majanduskasvu ja heaolu alustala. Hiljutised kriisid, nagu COVID-19 pandeemia või Venemaa sissetung Ukrainasse, on näidanud ühtse turu ja selle tarneahelate teatavat haavatavust ettenägematute häirete korral ning samal ajal seda, kui suurel määral Euroopa majandus ja kõik sellega seotud isikud hästi toimivast ühtsest turust sõltuvad. Tulevikus võivad lisaks geopoliitilisele ebastabiilsusele põhjustada muid, uusi hädaolukordi ka kliimamuutused ning neist tulenevad loodusõnnetused, elurikkuse kadumine ja ülemaailmne majanduslik ebastabiilsus. Sel põhjusel tuleb tagada ühtse turu toimimine hädaolukordades.

Kriis võib avaldada ühtsele turule kahesugust mõju. Ühelt poolt võib kriisi tulemusel tekkida takistusi vabale liikumisele ühtsel turul, mis seega häirivad selle toimimist. Teiselt poolt võib kriis võimendada kriisi seisukohast oluliste kaupade ja teenuste nappust, kui ühtne turg on killustatud ega toimi. Selle tulemusel võib tarneahelates kiiresti tekkida häireid ning ettevõtjatel esineda probleeme kaupade ja teenuste hankimisel, tarnimisel või müümisel. Häireid tekib tarbijate juurdepääsus olulistele toodetele ja teenustele. Selliste häirete mõju süvendab veelgi teabe ja õiguskindluse puudumine. Lisaks kriisi põhjustatud otsestele sotsiaalsetele riskidele avaldab see kodanikele, eelkõige haavatavatele rühmadele suurt negatiivset majanduslikku mõju. Seepärast on ettepaneku eesmärk käsitleda kahte eraldiseisvat, kuid omavahel seotud probleemi: kaupade, teenuste ja isikute vaba liikumise takistused kriisi ajal ning kriisi seisukohast oluliste kaupade ja teenuste nappus.

Tihedas koostöös kõikide liikmesriikidega ja teiste olemasolevate ELi kriisiohjevahenditega pakub ühtse turu hädaolukorra mehhanismi pakett nii tugevat paindlikku juhtimisstruktuuri kui ka sihtotstarbeliste meetmete paketti, et tagada ühtse turu sujuv toimimine mis tahes liiki tulevastes kriisides. Tõenäoliselt ei vajata kõiki käesolevas ettepanekus kirjeldatud vahendeid samaaegselt. Pigem on eesmärk EL tulevikuks ette valmistada ja anda talle vahendid, mis võivad asjaomasel ühtset turgu tõsiselt mõjutavas kriisiolukorras vajalikuks osutada.

Euroopa Ülemkogu märkis oma 1.–2. oktoobri 2020. aasta järeldustes,¹ et EL peaks võtma arvesse COVID-19 pandeemiast saadud õppetunde ning tegelema ühtse turu allesjäänud killustatuse, tõkete ja nõrkustega hädaolukordadele reageerimisel. Tööstusstrateegia ajakohastamist käsitlevas teatises² andis komisjon teada vahendist, millega tagatakse kriisi ajal nii inimeste, kaupade ja teenuste vaba liikumine kui ka suurem läbipaistvus ja ulatuslikum koordineerimine. See algatus on osa komisjoni 2022. aasta tööprogrammist³. Euroopa Parlament väljendas heameelt komisjoni kava üle esitada ühtse turu hädaolukorra mehhanism ja kutsus komisjoni üles arendama seda õiguslikult siduva struktuurilise vahendina, et tagada isikute, kaupade ja teenuste vaba liikumine tulevaste kriiside korral⁴.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Mitu ELi õigusakti sisaldab sätteid üldise kriisiohje kohta. Teisalt on teatavates ELi raamistikes ja hiljuti vastuvõetud komisjoni ettepanekutes kehtestatud sihipärasemad meetmed, milles keskendutakse kriisiohje mõnele aspektile või mis on asjakohased

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/45910/021020-euco-final-conclusions.pdf>.

² COM(2021) 350 final.

³ https://ec.europa.eu/info/publications/2022-commission-work-programme-key-documents_et.

⁴ Euroopa Parlamendi 17. veebruari 2022. aasta resolutsioon mittetariifsete ja maksuväliste tõkete kõrvaldamise kohta ühtsel turul (2021/2043(INI)).

konkreetsete sektorite jaoks. Ühtse turu hädaolukorra mehhanismi kohaldamine ei piira nende sihtotstarbeliste kriisiohjevahendite sätteid, mida tuleb käsitada *lex specialis*’ena. Eelkõige on algatuse kohaldamisalast välja jäetud finantsteenused, ravimid, meditsiiniseadmed ja muud meditsiinivahendid ning toiduohutusega seotud tooted, sest nendes valdkondades on olemas sihtotstarbelised kriisi seisukohast olulised raamistikud.

Koosmõju horisontaalsete kriisireageerimismehhanismidega

Horisontaalsete kriisireageerimismehhanismide⁵ alla kuulub ka kriisidele poliitilist reageerimist käsitlev ELi integreeritud kord (IPCR)⁶. Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik kasutab kriisidele poliitilist reageerimist käsitlevat ELi integreeritud korda selleks, et hõlbustada teabe jagamist ja liikmesriikidevahelist poliitilist koordineerimist keerulistele kriisidele reageerimisel. Kriisidele poliitilist reageerimist käsitlevat ELi integreeritud korda kasutati esmakordselt 2015. aasta oktoobris, et tegeleda pagulas- ja rändekriisiga, ning see on olnud oluline vahend kriisidele reageerimise jälgimisel ja toetamisel, mille raames antakse aru COREPERile, nõukogule ja Euroopa Ülemkogule. Kriisidele poliitilist reageerimist käsitlevat ELi integreeritud korda on kasutatud selleks, et viia ellu liidu vastusamme küberrünnakutest, loodusõnnetustest või hübriidohtudest põhjustatud suurtele kriisidele. Hiljuti on kriisidele poliitilist reageerimist käsitlevat ELi integreeritud korda kasutatud ka pärast COVID-19 pandeemia algust ja Venemaa brutaalset agressiooni Ukraina vastu.

Veel üks ELi mehhanism üldiseks kriisidele reageerimiseks on liidu elanikkonnakaitse mehhanism ja selle hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus⁷. Hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus on komisjoni keskne ööpäevaringselt toimiv keskus, mis tegeleb esmase hädaolukordadele reageerimisega, hädaolukordadele reageerimiseks vajalike strateegiliste varude hankimisega ELi tasandil (rescEU), katastroofiohu hindamisega, stsenaariumide koostamisega, õnnetustele vastupidavusega seotud eesmärkidega, looduslike ja inimtegevusest tingitud katastroofide ohtudest üleeuroopalise ülevaate koostamisega ning muude ennetus- ja valmisolekumeetmetega, nagu väljaõpe ja õppused.

Koosmõju horisontaalsete ühtse turu mehhanismidega

Kui see on asjakohane ja vajalik, tuleks tagada ühtse turu hädaolukorra mehhanismi ja ühtse turu normide täitmise tagamise rakkerühma tegevuse koordineerimine. Eelkõige palub komisjon ühtse turu normide täitmise tagamise rakkerühmal arutada / läbi vaadata kindlakstehtud takistusi, mis oluliselt häirivad strateegiliste kaupade ja teenuste vaba liikumist.

• Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Koosmõju kriisiohje konkreetsetele aspektidele suunatud meetmetega

Eespool nimetatud horisontaalseid kriisireageerimismehhanisme täiendavad muud, sihipärasemad meetmed, milles keskendutakse ühtse turu sellistele konkreetsetele aspektidele nagu kaupade vaba liikumine, ühtsed ekspordieeskirjad või avalikud hanked.

Üks selline raamistik on määrus (EÜ) nr 2679/98, millega luuakse reageerimismehhanism, mille abil kõrvaldada selliseid liikmesriikidele omistatavaid kaupade vaba liikumise takistusi, mis põhjustavad tõsiseid häireid ja nõuavad viivitamatuid meetmeid (nn maasikamäärus)⁸.

⁵ See loodi ametlikult nõukogu 11. detsembri 2018. aasta rakendusotsusega (EL) 2018/1993, mis käsitleb ELi integreeritud korda poliitiliseks reageerimiseks kriisidele, tuginedes ametlikult kehtivatele korraldustele.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/et/policies/ipcr-response-to-crises/>.

⁷ Sätestatud otsuses nr 1313/2013, millega on reguleeritud liidu kodanikukaitse mehhanismi toimimine.

⁸ Nõukogu 7. detsembri 1998. aasta määrus (EÜ) nr 2679/98 siseturu toimimise kohta liikmesriikidevahelise kaupade vaba liikumise osas (ELTL 337, 12.12.1998, lk 8).

Selle määrusega nähakse ette nii teatamismehhanism kui ka liikmesriikide ja komisjoni vahelise teabevahetuse süsteem. (Lisateavet on esitatud punktides 8.1 ja 8.2.)

Ühiseid ekspordieeskirju käsitlev määrus⁹ võimaldab komisjonil nõuda teatavate tootekategooriate puhul ELi-välise ekspordi järelevalvet või ELi-välise ekspordi luba. Selle alusel kehtestas komisjon ekspordi järelevalve teatavate vaktsiinide ja nende tootmiseks kasutatavate toimeainete suhtes¹⁰.

Muude majandusmeetmete hulka kuuluvad läbirääkimistega hankemenetlused ja komisjoni ajutised ühishanked liikmesriikide nimel¹¹.

Koosmõju konkreetseid valdkondi käsitlevate kriisimeetmetega

Teatavates ELi raamistikes on sätestatud suunatumad meetmed, milles keskendutakse teatavatele konkreetsetele kriisiohje aspektidele või mis käsitlevad ainult teatavaid konkreetseid sektoreid.

Komisjoni teatistes „Hädaolukorrakava, et tagada kriisi ajal toiduainetega varustamine ja toiduga kindlustatus“¹² tehakse järeldused COVID-19 pandeemiast ja varasematest kriisidest saadud õppetundide põhjal, et tõhustada koordineerimist ja kriisiohjet, sealhulgas valmisolekut. Selleks on kõnealuses erandolukorra plaanis esitatud peamised põhimõtted, mida tuleb järgida toiduainetega varustamise ja toiduga kindlustatuse tagamiseks tulevaste kriiside korral. Erandolukorra plaani ja selles esitatud peamiste põhimõtete rakendamise tagamiseks lõi komisjon samaaegselt Euroopa toiduga kindlustatuse kriisiks valmisoleku ja sellele reageerimise mehhanismi (EFSCM) – liikmesriikide ja ELi-väliste riikide esindajatest ning toidutarneahelas osalevatest sidusrühmadest koosneva rühma, mille eesistuja on komisjon ning mille eesmärk on tugevdada koordineerimist ning vahetada andmeid ja tavaid. Esmakordselt tuldi mehhanismi raames kokku 2022. aasta märtsis, et arutada energia- ja sisendihindade tõusu mõju ning Venemaa Ukrainasse sissetungi tagajärgi toiduga kindlustatusele ja toiduainetega varustamisele. Muud foorumid, millega tagatakse toidusektoris läbipaistvus ja teabe liikumine, on turgude vaatlusrühmad ja kodanikuühiskonna dialoogirühmad.

Komisjoni teatise „Transpordisektoris hädaolukorra lahendamise plaan“¹³ eesmärk on tagada kriisiks valmisolek ja talitluspidevus transpordisektoris. Plaaniga koostati nn kriisikäsiraamat, mis sisaldab kümnest meetmest koosnevat paketti, mille eesmärk on leevendada kriisi korral selle negatiivset mõju transpordisektorile, reisijatele ja siseturule. Nende meetmete hulgas on ELi transpordialaste õigusaktide kohandamine kriisiolukordadega, transpordisektorile piisava toetuse tagamine, kaupade, teenuste ja inimeste vaba liikumise tagamine, transporditeabe jagamine, transpordisektori erandolukorra lahendamise testimine tegelikes olukordades jne¹⁴.

Määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus¹⁵ (ühise turukorralduse määrus), ja samaväärne määrus ühise turukorralduse kohta kalanduse

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/479.

¹⁰ Komisjoni 25. novembri 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/2071.

¹¹ Need meetmed saab vastu võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL (riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta) alusel.

¹² COM(2021) 689 final.

¹³ COM(2022) 211 final.

¹⁴ Ülejäänud meetmete hulka kuulub pagulasvoogude haldamine ning lõksujäänud reisijate ja transporditöötajate tagasitoimetamine kodumaale, minimaalse ühenduvuse ja reisijate kaitse tagamine, transpordipoliitika koordineerimise tugevdamine riiklike transpordi kontaktpunktide võrgu kaudu, küberturvalisuse suurendamine ja koostöö rahvusvaheliste partneritega.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

valdkonnas¹⁶ loovad õigusliku aluse, et koguda liikmesriikidelt asjakohast teavet turu läbipaistvuse parandamiseks¹⁷.

Määrus (EL) 2021/1139, millega luuakse Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond¹⁸ (EMKVF-i määrus), annab õigusliku aluse toetada kalandus- ja vesiviljelussektorit märkimisväärsed turuhäireid põhjustavate erakordsete sündmuste korral.

Määruses (EL) 2021/953, millega luuakse ELi digitaalne COVID-tõend,¹⁹ on kehtestatud ühine raamistik koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite väljaandmiseks, kontrollimiseks ja aktsepteerimiseks, et hõlbustada ELi kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal. Peale selle võttis nõukogu komisjoni ettepanekute põhjal vastu konkreetseid soovitusi, mis käsitlevad koordineeritud lähenemisviisi vaba liikumise piiramisele COVID-19 pandeemia reageerimisel²⁰. Samuti teatas komisjon 2020. aasta aruandes kodakondsuse kohta,²¹ et ta kavatseb vaadata läbi vaba liikumist käsitlevad 2009. aasta suunised, et parandada vaba liikumise õigust kasutavate ELi kodanike õiguskindlust ning tagada vaba liikumist käsitlevate õigusaktide tõhusam ja ühetaolisem kohaldamine kogu ELis. Läbivaadatud suunistes tuleks muu hulgas käsitleda piiravate meetmete kohaldamist vaba liikumise suhtes, eelkõige neid meetmeid, mis tulenevad rahvatervisega seotud probleemidest.

Määrus (EL) 2022/123, mis käsitleb Euroopa Raviameti suuremat rolli ravimite ja meditsiiniseadmete alases kriisivalmiduses ja -ohjes, loob raamistiku selliste keskselt või riiklikult müügiloa saanud inimeste ravimite kasutatavate ravimite võimaliku või tegeliku nappuse jälgimiseks ja leevendamiseks, mis on kriitilise tähtsusega teatava „rahvatervise hädaolukorraga“ või „ulatusliku sündmusega“ toimetulekuks²².

Komisjoni 16. septembri 2021. aasta otsusega loodi ELi tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutus,²³ et tegutseda tervisealastele hädaolukordadele reageerimisel liidu tasandil koordineeritud, sealhulgas jälgida meditsiinvahenditega seotud vajadusi ning nende kiiret väljatöötamist, tootmist, hankimist ja õiglast jaotamist.

Koosmõju pooleliolevate algatustega

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

¹⁷ Pärast Venemaa sissetungi Ukrainasse lisati komisjoni 20. aprilli 2017. aasta rakendusmääruse (EL) 2017/1185 (millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EL) nr 1307/2013 ja (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad seoses komisjonile edastatava teabe ja dokumentidega ning millega muudetakse mitut komisjoni määrust ja tunnistatakse mitu määrust kehtetuks (ELT L 171, 4.7.2017, lk 113)) muudatusega liikmesriikidele kohustus esitada iga kuu teateid teraviljavarude kohta.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/953, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal (ELT L 211, 15.6.2021, lk 1).

²⁰ Nõukogu 13. oktoobri 2020. aasta soovitus (EL) 2020/1475, mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi vaba liikumise piiramisele COVID-19 pandeemia reageerimisel (ELT L 337, 14.10.2020, lk 3) ja selle järgnevad ajakohastused.

²¹ COM(2020) 730 final.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. jaanuari 2022. aasta määrus (EL) 2022/123, mis käsitleb Euroopa Raviameti suuremat rolli ravimite ja meditsiiniseadmete alases kriisivalmiduses ja -ohjes (ELT L 20, 31.1.2022, lk 1).

²³ C(2021) 6712 final.

Samaaegselt on kriisile reageerimise ja kriisiks valmisoleku seisukohast olulisi aspekte käsitletud mitmes algatuses, mille kohta on hiljuti ettepanek esitatud ja mida praegu arutatakse. Nende algatuste kohaldamisala on piiratud: need käsitlevad konkreetset liiki kriisistsenaariume ja nende eesmärk ei ole luua üldist horisontaalset kriisiohjeraamistikku ega kehtestada liidu asjakohases valdkondlikus raamistikus erakorralisi menetlusi, millega reguleeritakse kaupade kavandamist, vastavushindamist, turule laskmist ja turujärelevalvet. Sel määral, mil need algatused sisaldavad valdkondlikku kriisireageerimise ja kriisivalmiduse raamistikku, ja arvestades et käesoleva algatuse raames käsitletavad valdkondlikud raamistikud, millega kehtestatakse liidu tasandil ühtlustatud eeskirjad kaupade kavandamise, vastavushindamise, turule laskmise ja turujärelevalve kohta, on maksimaalselt ühtlustavad raamistikud, ei kattu need ühegi käimasoleva algatusega.

Üheski asjakohases käimasolevas algatuses ei ole sätestatud valdkondlikke erakorralisi menetlusi, mis tuleks lisada asjaomastesse ühtlustatud valdkondlikesse raamistikesse, millega reguleeritakse kaupade vaba liikumist.

Komisjoni ettepanekuga määruse kohta, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1082/2013/EL (piiriüleste terviseohtude otsus),²⁴ püütakse tugevdada ELi terviseohutuse raamistikku ning peamiste ELi asutuste rolli kriisideks valmisolekus ja neile reageerimises seoses tõsiste piiriüleste terviseohtudega²⁵. Kui määrus vastu võetakse, siis tugevdab see valmisoleku ja vastumeetmete planeerimist ning epidemioloogilist järelevalvet ja seiret, parandab andmete esitamist ja tugevdab ELi sekkumisi.

Komisjoni ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 851/2004, loodi Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus²⁶.

Komisjoni ettepanekuga, mis käsitleb nõukogu määrust selliste meetmete raamistiku kohta, millega tagatakse kriisi korral oluliste meditsiinivahenditega varustatus liidu tasandi rahvatervisealases hädaolukorras,²⁷ nähakse ette sellised kriisireageerimisvahendid nagu ühishanked, kohustuslikud teabenõuded ettevõtjatele nende tootmisvõimsuste kohta ja tootmisliinide ümberkorraldamine rahvatervisekriiside korral pärast rahvatervisealase hädaolukorra väljakuulutamist. ELi hädaolukorra väljakuulutamine käivitaks ulatuslikuma koordineerimise ning see võimaldaks välja arendada, varuda ja hankida kriisi seisukohast olulisi tooteid. Ettepanekus käsitletakse meditsiinivahendeid, mis on määratletud kui inimtervishoius kasutatavad ravimid, meditsiiniseadmed ning muud kaubad või teenused, mis on vajalikud tõsiseks piiriüleseks terviseohuks valmisoleku ja sellele reageerimise jaoks.

Kiibimäärust käsitleva komisjoni ettepaneku²⁸ eesmärk on tugevdada Euroopa pooljuhiökosüsteemi. Selle strateegia üks oluline samm on pooljuhtide nappuse koordineeritud jälgimise ja neile reageerimise mehhanismi loomine, selleks et sihtotstarbeliste hädaabimeetmete kaudu ning koostöös liikmesriikide ja rahvusvaheliste partneritega võimalikke tulevasi häireid tarneahelas ette näha ja neile kiiresti reageerida. Kavandatud mehhanism käsitleb konkreetset võimalikku kriisi pooljuhtide valdkonnas ja kriisietapi kehtestamise korral kohaldatakse seda ainult sellele sektorile.

²⁴ COM(2020) 727 final.

²⁵ Terminit „piiriülene“ mõistetakse nii, et see hõlmab nii olukordi, mis mõjutavad enam kui ühte liikmesriiki (üle piiride), kui ka konkreetsemalt olukordi, mis mõjutavad piirkondi kahes või enamais ühise piiriga liikmesriigis (piirialad).

²⁶ COM(2020) 726 final.

²⁷ COM(2021) 577 final.

²⁸ COM(2022) 46 final.

Komisjoni ettepanekuga andmemääruse kohta²⁹ võimaldatakse avaliku sektori asutustel pääseda juurde erasektori valduses olevatele andmetele, mida nad vajavad erakorralises olukorras, eelkõige selleks, et täita oma õiguslikke volitusi, juhul kui andmed ei ole muul viisil kättesaadavad, või üldises hädaolukorras (see tähendab erakorralises olukorras, mis mõjutab negatiivselt liidu, liikmesriigi või selle osa elanikkonda ning millega kaasneb oht, et see võib tõsiselt ja püsivalt kahjustada elutingimusi või majanduslikku stabiilsust või oluliselt halvendada majanduslikke varasid liidus või ühes või mitmes asjaomasel liikmesriigis).

Schengeni piirieeskirjade muutmist käsitleva komisjoni ettepaneku³⁰ eesmärk on tagada sisepiiril ühtne reageerimine ohuolukordades, mis mõjutavad enamikku liikmesriike. Kavandatud muudatusega kehtestatakse ka menetluslikud tagatised sisepiirikontrolli ühepoolse taaskehtestamise korral ning nähakse ette leevendusmeetmete ja konkreetsete kaitsemeetmete kohaldamine piiriüleste piirkondade suhtes juhtudel, kui sisepiirikontroll taaskehtestatakse. Nagu ilmnes COVID-19 pandeemia jooksul, mõjutab selline kontroll eeskätt neid inimesi, kes ületavad piiri oma igapäevase elu osana (töö, haridus, tervishoid, perekonna külastamine). Ettepanekuga edendatakse sisejulgeolekut või avalikku korda ähvardavate tuvastatud ohtudega toimetulemiseks sisepiiri kontrollimise asemel teatavate tingimuste korral tulemuslike alternatiivsete meetmete ulatuslikumat kasutamist, näiteks suuremat kontrolli piirialadel politsei või muude ametiasutuste poolt. Samuti antakse ettepanekuga nõukogule võimalus võtta kiiresti vastu siduvad normid, millega kehtestatakse rahvatervist ähvardava ohu korral kolmandate riikide kodanikele ajutised reisiipiirangud välispiiril. Ettepanekus selgitatakse ka seda, milliseid meetmeid liikmesriigid saavad võtta, et tõhusalt hallata ELi välispiiri olukorras, kus kolmandad riigid kasutavad rändajaid välispiiril ära poliitilistel eesmärkidel.

2020. aasta detsembris võttis komisjon vastu ettepaneku kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet käsitleva direktiivi kohta,³¹ mille eesmärk on suurendada selliste üksuste vastupidavusvõimet, mis osutavad ELis elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või tähtsa majandustegevuse säilitamiseks olulisi teenuseid. Kõnealuse algatusega püütakse luua terviklik raamistik liikmesriikide toetamiseks selle tagamisel, et elutähtsaid teenuseid osutavad kriitilise tähtsusega üksused suudaksid selliseid olulisi intsidente nagu looduslikke ohte, õnnetusi või terrorismi ennetada, nende eest kaitsta, neile reageerida ja vastu panna, neid leevendada, nendega toime tulla ja kohaneda ning neist taastuda. Direktiivis käsitletakse ühteteistkümnet olulist sektorit, sealhulgas energiat, transporti, pangandust ja tervishoidu.

18. mai 2022. aasta ühisteatistes „Kaitseinvesteeringute puudujääkide analüüs ja edasised sammu“ tehti kindlaks mitu küsimust, mida tuleb liikmesriikide tulevaste kaitsevaldkonna hankevajaduste raames käsitleda, sealhulgas ELi kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi (samuti ülemaailmse kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi) suutlikkus, ning tehti ettepanek mitme meetme kohta.

Üldise tooteohutuse direktiivi 2001/95/EÜ läbivaatamise raames kavatseb komisjon uurida seda, kas ja mil määral või milliste vahenditega saaks tootmisküsimusi, mida on käsitletud koondnormides mitmesuguste ühtlustatud süsteemidega hõlmatud kaupade kohta, käsitleda ühtlustamata kaupade konkreetsetes kontekstis.

Kooskõla ELi välistegevusega

Euroopa välisteenistus aitab kõrgel esindajal tema tegevuses komisjoni asepresidendina koordineerida liidu välistegevust komisjoniga. Kõrge esindaja alluvuses tegutsevad liidu

²⁹ COM(2022) 68 final.

³⁰ COM(2021) 891 final.

³¹ COM(2020) 829 final.

delegatsioonid täidavad oma ülesandeid liidu välisesindajatena ja pakuvad vajaduse korral abi välisdialoogides.

Kooskõla muude vahenditega

Tehnilise toe instrumendi kaudu, mis sätestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/240, saab komisjon aidata liikmesriikidel kavandada ja rakendada reforme, mille abil looduslike ja inimtegevusest tingitud kriiside mõju ühtsele turule prognoosida, selleks valmistuda ja sellele reageerida.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 114, mis on algne õiguslik alus viiele valdkondlikule raamistikule, mida käesoleva ettepanekuga soovitakse muuta. Need 5 valdkondlikku raamistikku on järgmised: määrus (EL) 2016/424 köisteede kohta, määrus (EL) 2016/425 isikukaitsevahendite kohta, määrus (EL) 2016/426 gaasiseadmete kohta, määrus (EL) 2019/1009 väetisetoote kohta ja määrus (EL) nr 305/2011 ehitustoodete kohta.

ELi valdkondlikud raamistikud, mida käesolevas ettepanekus vaadeldakse, kuuluvad nn ühtlustatud toodete raamistike hulka. Nendele valdkondlikele raamistikele on ühine see, et nendega kehtestatakse ühtlustatud eeskirjad selliste toodete kavandamise, tootmise, vastavushindamise ja turulelaskmise kohta. Sisuliselt kehtestatakse nende valdkondlike raamistikega iga vastava sektori/tootekategooria jaoks olulised ohutusnõuded, millele tooted peaksid vastama, ning menetlused, kuidas vastavust nendele nõuetele hinnata. Nende eeskirjadega on ette nähtud täielik ühtlustamine ja seetõttu ei saa liikmesriigid neist eeskirjadest kõrvale kalduda isegi hädaolukorras, välja arvatud juhul, kui vastavas raamistikus on selline võimalus ette nähtud.

Nende raamistike teine ühine tunnus on see, et need on enam-vähem kooskõlas üldpõhimõtetega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsuses nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta,³² milles on sätestatud erisätted toodete turustamise tingimusi ühtlustavate ühenduse õigusaktide koostamiseks.

Muud ELi ühtlustatud raamistikud, mis järgivad sama lähenemisviisi, näiteks meditsiiniseadmete määrus (EL) 2017/745 ja *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete määrus (EL) 2017/746, sisaldavad juba sätteid, mis võimaldavad liikmesriikidel teatavatel juhtudel ühtlustatud menetlustest erandeid teha. Seepärast ei ole neid raamistikke vaja muuta.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ettepaneku eesmärk on muuta mitmes ELi valdkondlikus raamistikus sätestatud ühtlustatud eeskirju. Need raamistikud ei anna liikmesriikidele võimalust võtta vastu kriisireageerimismeetmeid, mis kalduvad ühtlustatud eeskirjadest kõrvale. Võttes arvesse, et määrused, mida käesoleva ettepanekuga soovitakse muuta, on maksimaalse ühtlustamise raamistikud, saab selliseid muudatusi teha üksnes ELi tasandil.

• Proportsionaalsus

Ühtsel turul on majandustegevus äärmiselt integreeritud. Üha levinum on eri liikmesriikides asuvate ja oma vaba liikumise õigust kasutavate ettevõtjate, teenuseosutajate, klientide, tarbijate ja töötajate omavaheline lävimine. Varasematest kriisidest saadud kogemused näitavad, et tootmisvõimsuse jagunemine ELis on sageli ebaühtlane (näiteks paiknevad teatavate toodete tootmisliinid valdavalt üksikutes liikmesriikides). Samaaegselt võib kriisi

³² ELT L 218, 13.8.2008, lk 82.

korral olla ELi territooriumil ebaühtlane ka nõudlus kriisi seisukohast oluliste kaupade või teenuste järele. Eesmärki tagada ühtse turu sujuv ja häireteta toimimine ei ole võimalik saavutada liikmesriikide ühepoolsete meetmetega. Pealegi kui liikmesriikide individuaalselt võetud meetmetega võib olla võimalik kriisist tingitud häiretega riigi tasandil teataval määral toime tulla, siis tegelikult need tõenäoliselt süvendavad veelgi asjaomast kriisi üle ELi, lisades täiendavaid vaba liikumise takistusi ja/või tekitades lisasurvet toodetele, mida juba niigi napib.

- **Vahendi valik**

Ettepaneku eesmärk on muuta 5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust. Paralleelsuse põhimõtte järgimiseks esitatakse ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekuna, millega muudetakse määrust (EL) 2016/424, määrust (EL) 2016/425, määrust (EL) 2016/426, määrust (EL) 2019/1009 ja määrust (EL) No 305/2011.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Kehtetuks tunnistatakse määrus (EÜ) nr 2679/98, millega luuakse reageerimismehhanism, mille abil kõrvaldada selliseid liikmesriikidele omistatavaid kaupade vaba liikumise takistusi, mis põhjustavad tõsiseid häireid ja nõuavad viivitamatuid meetmeid (nn maasikamäärus). Vastavalt määruse hindamisele, mis viidi lõpule 2019. aasta oktoobris ja mida toetas välisuuring, kasutatakse seda mehhanismi harva ja sellekohane teabevahetussüsteem ei ole piisav, sest see on liiga aeglane ja aegunud³³.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Nagu on kirjeldatud käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu 2. lisas, toimus **sidusrühmadega konsulteerimine** 2021. aasta oktoobrist 2022. aasta maini. Konsulteerimistegevuse hulka kuulusid portaalis „Avaldage arvamust!“ avaldatud **tagasisidekorje**, mis oli avatud 13. aprillist kuni 11. maini 2022, **avalik konsultatsioon**, mis avaldati samas portaalis samaks ajavahemikuks küsimustiku kujul, 6. mail 2022 korraldatud **sidusrühmade seminar**, mais 2022 läbiviidud **liikmesriikide uuring** ning **sihtkonsultatsioonid**, mis viidi läbi liikmesriikide ja konkreetsete sidusrühmadega korraldatud kohtumiste teel.

Üldjuhul sidusrühmad nõustuvad vajadusega tagada kriisi ajal nii vaba liikumine kui ka suurem läbipaistvus ja koordineerimine. Enamik sidusrühmade kirjeldatud kogemusi pärines COVID-19 kriisist. Mis puudutab kriisi seisukohast oluliste kaupade kättesaadavuse tagamist, siis avaldasid liikmesriigid toetust sellistele meetmetele nagu avalike hangete koordineerimine, kiirendatud vastavushindamine ja tõhusam turujärelevalve. Mitu liikmesriiki väljendasid muret selle üle, et lisatakse laiaulatuslikke kriisivalmidusmeetmeid olukorras, kus kriis ei ähvarda, täpsustamata seejuures tarneahelaid, millele need on suunatud. Mõned ärivaldkonna sidusrühmad väljendasid küll muret ettevõtjatele suunatud kohustuslike meetmete üle, kuid teised avaldasid toetust suuremale koordineerimisele ja läbipaistvusele, töötajate vaba liikumist tagavatele meetmetele, liikmesriikide meetmete kiirele teatavaks tegemisele, Euroopa standardite koostamise ja avaldamise kiirmenetlustele, ELi ja liikmesriikide ühtsetele teabepunktidele ning ekspertidele mõeldud hädaolukorra õppustele.

³³ Nagu hinnati hindamist toetavas uuringus ja hindamist käsitlevas komisjoni talituste 8. oktoobri 2019. aasta töödokumendis SWD(2019) 371 final.

• **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Mõjuhinna koostamisel kasutati muu hulgas järgmisi tõendeid ja andmeid:

- Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni taotlusel läbiviidud uuring „The impact of COVID-19 on the Internal Market“ (COVID-19 mõju siseturule);
- määruse (EÜ) nr 2679/98 (nn maasikamääruse) hindamine ja seda toetav välisuuring;
- uue õigusraamistiku hindamine;
- asjakohane teave ja/või asjakohased tõendid, mis koguti ELi olemasolevate või kavandavate kriisireageerimisalgatuste ja -mehhanismide koostamise kontekstis, sealhulgas konsulteerimistegevuse või mõjuhinnaangute kaudu (näiteks andmemäärus, ühtse turu teabevahend, ELi terviseohutuse raamistik, Schengeni piirieskirjad, hädaolukorrakava kriisi ajal toiduainetega varustamise ja toiduga kindlustatuse tagamiseks, kriisidele poliitilist reageerimist käsitlev ELi integreeritud kord, transpordisektori hädaolukorra lahendamise plaan, ELi digitaalse COVID-tõendi määrus ning nõukogu soovitus (EL) 2020/1475, mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi vaba liikumise piiramisele COVID-19 pandeemia reageerimisel, ja selle kohandused);
- akadeemilised uuringud ja akadeemiline kirjandus varasemate kriiside mõju kohta ühtsele turule, samuti asjaomaste sidusrühmade koostatud olemasolevad seisukohad ja muud dokumendid;
- ajakirjandusartiklid ja pressimaterjalid.

Lisaks tugineti mõjuhinna konsulteerimistegevuse käigus saadud teabele, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud mõjuhinna 2. lisas esitatud kokkuvõtlikus aruandes.

Aruande tõendusbaas on väga piiratud, sest tagasiside andmise kutsele ja avalikule konsultatsioonile esitati suhteliselt vähe vastuseid ning puudus toetav uuring. Selle olukorra parandamiseks korraldas komisjon 6. mail 2022 sidusrühmade seminari, kus osales arvukalt sidusrühmi, ning viis läbi mitu sihtkonsultatsiooni, eeskätt liikmesriikide ja sidusrühmadega.

• **Mõjuhinna**

Kooskõlas oma parema õigusloome poliitikaga koostas komisjon mõjuhinna³⁴. Mõjuhinna hinnati kolme poliitikavarianti, millega luuakse juhtimisorgan ning erandolukorra plaanimise, valvsusrežiimi ja hädaolukorrarežiimi raamistikud. Nii ühtse turu valvsusrežiim kui ka ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtestatakse konkreetsete kriteeriumide ja käivitamismehhanismide põhjal. Mõned paketti kuuluvad meetmed vajavad täiendavat aktiveerimist.

Probleemide algpõhjuste ja asjaomastes valdkondlikes õigusaktides esinevate lünkade analüüsi põhjal määratleti kaheksa meetmete jaotist, rühmitades meetmed gruppidesse, mida eri aegadel kohaldatakse (alati, valvsusrežiimis ja hädaolukorrarežiimis). Iga jaotise puhul analüüsiti kolme poliitilist lähenemisviisi alates muudest kui seadusandlikest meetmetest (1. lähenemisviis) kuni hübriidlahenduse (2. lähenemisviis) ja terviklikuma õigusraamistikuni (3. lähenemisviis). Selle analüüsi põhjal jäeti iga jaotise puhul alles mõned või kõik lähenemisviisid ja ühendati need kolmeks realistlikuks poliitikavariandiks, mis kajastavad poliitilise ambitsiooni ja sidusrühmade toetuse erinevaid tasemeid.

Režiim	Jaotis	Poliitikavariant 1	Poliitikavariant 2	Poliitikavariant 3
--------	--------	--------------------	--------------------	--------------------

³⁴ Vt ettepanekule lisatud komisjoni talituste töödokument SWD(2022) 289.

		LÄBIPAISTVUS	KOOSTÖÖ	SOLIDAARSUS
Alati	1. Juhtimine, koordineerimine ja koostöö	2. lähenemisviis Ametlik nõuanderühm kui tehnilise tasandi foorum ja liikmesriikide kohustus jagada nõuanderühmas teavet, kui kriisi prognoositakse ja kriisi jooksul.		
Alati	2. Kriisiga seotud erandolukorra plaanimine	2. lähenemisviis Soovitus liikmesriikidele riskihindamise, väljaõppe, õppuste ja kriisireageerimismeetmete kogumi kohta.	3. lähenemisviis – Soovitus liikmesriikidele riskihindamise ja kriisireageerimismeetmete kogumi kohta; – komisjoni kohustus hinnata riske liidu tasandil; – liikmesriikide kohustus anda oma asjaomastele kriisi ohjamisega tegelevatele töötajatele korrapäraselt väljaõpet.	
Valvsusrežiim	3. Ühtse turu valvsusmeetmed	2. lähenemisviis – Soovitus liikmesriikidele kindlaksmääratud strateegilisi tarneahelaid käsitleva teabe kogumise kohta; – soovitus liikmesriikidele strateegilise tähtsusega kaupade strateegiliste reservide loomise kohta.		3. lähenemisviis – Liikmesriikide kohustus koguda kindlaksmääratud strateegilisi tarneahelaid käsitlevat teavet; – komisjoni kohustus koostada strateegiliste reservide sihtmäärade loetelu ja seda regulaarselt ajakohastada; – liikmesriikide kohustus ³⁵ luua valitud strateegilise tähtsusega kaupade strateegilised reservid, kui liikmesriigi strateegilised reservid on sihtmääradest oluliselt väiksemad.
Hädaolukorrarežiim	4. Peamised põhimõtted ja toetusmeetmed hädaolukorras vaba	2. lähenemisviis Kriisi seisukohast oluliste kaupade ja teenuste vaba liikumise peamiste põhimõtete tugevdamine siduvates normides, kui see on		

	liikumise soodustamiseks	tõhusa kriisiohje seisukohast asjakohane.
Hädaolukorrarežiim	5. Läbipaistvus ja haldusabi hädaolukorras	3. lähenemisviis Siduv terviklik kiire teavitamise mehhanism, vastastikune kiirläbivaatamine ja võimalus kuulutada teavitatud meetmed ELi õigusega vastuolus olevaks; kontaktpunktid ja elektrooniline platvorm.
Hädaolukorrarežiim	6. Kriisi seisukohast oluliste toodete turule laskmise kiirendamine hädaolukorras	2. lähenemisviis Kehtivate ühtse turu ühtlustamisõigusaktide sihtotstarbelised muudatused: kriisi seisukohast oluliste toodete kiirem turule laskmine; komisjon saab vastu võtta tehnilisi kirjeldusi; liikmesriigid prioriseerivad kriisi seisukohast oluliste toodete turujärelevalvet.
Hädaolukorrarežiim	7. Avalikud hanked hädaolukorras	2. lähenemisviis Uued sätted ühishangete/ühisostude kohta, mida komisjon teeb mõne või kõikide liikmesriikide nimel.
Hädaolukorrarežiim	8. Kriisi seisukohast olulisi tarneahelaid mõjutavad meetmed hädaolukorrarežiimis	1. lähenemisviis Juhised tootmisvõimsuse suurendamise, loaandmismenetluste kiirendamise, kriisi seisukohast oluliste kaupade tellimuste vastuvõtmise ja eelisjärjekorras täitmise kohta. Soovitused ettevõtjatele kriisi seisukohast olulise teabe jagamise kohta. 2. lähenemisviis Soovitused liikmesriikidele varutud toodete jagamise kohta, loaandmismenetluste kiirendamise kohta, ettevõtjate õhutamise kohta tellimusi vastu võtma ja eelisjärjekorras täitma. Liikmesriikidele volituste andmine³⁶ kohustada ettevõtjaid suurendama tootmisvõimsust ja esitada ettevõtjatele siduvaid teabenõudeid. 3. lähenemisviis Liikmesriikide kohustused³⁷ jagada eelnevalt varutud tooteid, kiirendada loaandmismenetlusti. Ettevõtjate kohustused tellimusi vastu võtta ja eelisjärjekorras täita, suurendada tootmisvõimsust ja esitada kriisi seisukohast olulist teavet.

Mõjuhindangus ei esitatud eelistatud poliitikavarianti, vaid jäeti võimalus valida variandid poliitilise otsusega. Seadusandlikus ettepanekus valitud meetmed vastavad kõikide jaotiste puhul (v.a 8. jaotis) poliitikavariandile 3. 8. jaotise puhul valiti poliitikavariandi 1 (tootmise suurendamine), poliitikavariandi 2 (varutud toodete jagamine ja loaandmismenetluste kiirendamine) ja poliitikavariandi 3 (ettevõtjate kohustus tellimusi vastu võtta ja eelisjärjekorras täita ning esitada kriisi seisukohast olulist teavet) kombinatsioon.

³⁶ Täiendava käivitamistingimuse esinemise korral.

³⁷ Täiendava käivitamistingimuse esinemise korral.

15. juunil 2022 esitas komisjon mõjuhindangu õiguskontrollikomiteele. Õiguskontrollikomitee andis negatiivse hinnangu, märkides eelkõige ära 1) vajaduse esitada ette nähtud ühtse turu hädaolukorra kohta selget ja üksikasjalikku teavet, sealhulgas määratluse ning sellise olukorra kehtestamise ja lõpetamise kriteeriumid ja otsustusmehhanismid ning selle kehtivusajal rakendatavad meetmed, 2) vajaduse esitada põhjalik hinnang poliitikavariantide mõju kohta ning 3) vajaduse esitada lisaks poliitilistele lähenemisviisidele asjaomaste poliitikavariantide alternatiivseid kombinatsioone ja siduda võrdlus mõju analüüsiga. Nende järelduste järgimiseks esitas komisjon ühtse turu hädaolukorra selge määratluse, täpsustas kriteeriumid ja otsustusmehhanismid, selgitas ühtse turu hädaolukorra mehhanismi kolme toimimisrežiimi ning täpsustas, millised ühtse turu hädaolukorra meetmete jaotised millise režiimi alusel aktiveeritakse. Peale selle laiendas komisjon mõjuhindamist selliselt, et see hõlmas enamaid mõjuliike, see tähendab majanduslikku mõju peamistele sidusrühmadele (ettevõtjad, liikmesriigid ja komisjon), mõju VKEdele, mõju konkurentsivõimele, konkurentsile ja rahvusvahelisele kaubandusele, ning eristas selle, milline mõju avalduks koheselt ja millist mõju oleks oodata valvsus- ja hädaolukorrarežiimi alusel. Lisaks määrati mõjuhindangus teatavate jaotiste puhul kasutatavate eri lähenemisviiside kombinatsiooni põhjal kindlaks kolm alternatiivset poliitikavarianti, esitati hinnang nende variantide mõju kohta ning laiendati variantide võrdlust selliselt, et see hõlmas ka proportsionaalsust ja subsidiaarsust.

29. juulil 2022 esitas komisjon läbivaadatud mõjuhindangu õiguskontrollikomiteele. Seejärel esitas õiguskontrollikomitee positiivse arvamuse märkustega. Märkused käsitlesid vajadust täiendavalt uurida ühtse turu toimimist mõjutada võivate kriiside eri liike, selgemalt kirjeldada koosmõju ELi toimimise lepingu artikli 4 lõike 2 alusel võetud võimalike meetmetega ning teatavaid kavandatud meetmeid subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse seisukohast piisavalt põhjendada. Nende märkuste järgimiseks lisati potentsiaalsete tulevaste kriiside mõju kirjeldused, selgitati paremini koosmõju ELi toimimise lepingu artikli 4 lõike 2 kohaste võimalike meetmetega ning lisati üksikasjalikum teavet hädaolukorrarežiimi alusel ette nähtud kohustuslike meetmete kohta.

Lisateavet selle kohta, kuidas on õiguskontrollikomitee soovitusi mõjuhindangu aruandes kajastatud, on esitatud mõjuhindangu 1. lisa punktis 3.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kooskõlas komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmiga (REFIT) peaksid kõik algatused, mille eesmärk on muuta kehtivaid ELi õigusakte, olema suunatud lihtsustamisele ja seatud poliitikaeesmärkide tõhusamale täitmisele (see tähendab tarbetute regulatiivsete kulude vähendamisele).

Ühtse turu hädaolukorra mehhanismi pakett tervikuna näeb ühtse turu hädaolukorraga toimetulekuks ette tänavahendid, mis koosnevad nii igal ajal kohaldatavate meetmete kogumist kui ka teatavatest meetmetest, mida kohaldatakse valvsus- või hädaolukorrarežiimis ja mis tuleb eraldi aktiveerida. Käesoleva ettepanekuga nähakse ette erakorralised menetlused vastavushindamiseks, turulelaskmiseks, ühtsete tootekirjelduste vastuvõtmiseks ja turujärelevalveks. **Ettevõtjate ja kodanike jaoks ei kaasne halduskulusid**, mis kohalduksid viivitamata ja ühtse turu tavapärase toimimise ajal.

Meetmete puhul, mis kuuluvad üldisesse ühtse turu hädaolukorra mehhanismi paketti ja võivad VKEde jaoks kaasa tuua suure mõju ja võimalikud kulud, eelkõige selliste meetmete puhul nagu kohustuslikud teabenõuded ning tootmise suurendamise ja prioriteetsete tellimuste vastuvõtmise nõuded, analüüsib ja hindab komisjon nende täiendava aktiveerimise ajal konkreetselt nende mõju ja proportsionaalsust, eeskätt nende mõju VKEdele. Kõnealune hindamine on osa nende erimeetmete täiendavast aktiveerimisest komisjoni rakendusakti teel

(lisaks üldisele hädaolukorrarežiimi kehtestamisele). Sõltuvalt kriisi laadist ning asjaomastest strateegilistest tarneahelatest ja kriisi seisukohast olulistest toodetest pakutakse VKEdele erikokkuleppeid. Kuigi mikroettevõtjaid ei ole võimalik selliste meetmete nagu kohustuslike teabenõuete kohaldamisalast täielikult välja jätta, sest sellised ettevõtjad võivad omada kriisi olukorras kriitilise tähtsusega ainulaadset oskusteavet või ainulaadseid patente, sisaldavad erikokkulepped uuringute lihtsustatud ülesehitust, vähem koormavaid aruandlusnõudeid ja pikemaid vastamistähtaegu sel määral, mil see on konkreetse kriisiga seonduvat pakilisust arvestades võimalik.

Ühtse turu hädaolukorra mehhanismi üldise paketi tulemusena tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2679/98, millega luuakse reageerimismehhanism, mille abil kõrvaldada selliseid liikmesriikidele omistatavaid kaupade vaba liikumise takistusi, mis põhjustavad tõsiseid häireid ja nõuavad viivitamatuid meetmeid (nn maasikamäärus). Selle tulemusel muutub õigusraamistik lihtsamaks.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta kodanike või ettevõtjate põhiõiguste kasutamist.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolevas õigusaktis sisalduvad meetmed on ette nähtud sihitud muudatuste tegemiseks olemasolevatesse tooteõigusaktidesse. Selle rakendamise ja kohaldamise eest vastutavad liikmesriigid. Seega ei mõjuta see liidu eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Käesolevasse ettepanekusse ei ole lisatud konkreetset järelevalvemehhanismi. Konkreetsed seirenõuded sisalduvad juba ELi valdkondlikes raamistikes, mida käesoleva ettepanekuga muudetakse, ning muudatused ei mõjuta olemasolevat järelevalve-, hindamis- ja aruandluskorda.

- **Euroopa Majanduspiirkond**

Kavandatav õigusakt käsitleb EMPga seotud küsimust ja peaks seetõttu laienema EMP-le.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Muudatusettepanekud, mida käesoleva ettepanekuga soovitakse sisse viia, hõlmavad järgmisi aspekte:

- 1) kriisi seisukohast oluliseks tunnistatud toodete vastavushindamise prioriseerimine teavitatud asutuste poolt;
- 2) riiklike pädevate asutuste võimalus anda ajutisi lube kriisi seisukohast olulistele toodetele, mis ei ole läbinud standardset vastavushindamismenetlust, tingimusel et tooted vastavad kõigile kohaldatavatele olulistele nõuetele ja et luba piirdub ühtse turu hädaolukorra kestusega ja loa andnud liikmesriigi territooriumiga;
- 3) tootjate võimalus tugineda hädaolukorras asjakohastele rahvusvahelistele ja riiklikele standarditele, kui harmoneeritud standardid puuduvad ja alternatiivsed standardid tagavad samaväärse ohutustaseme;
- 4) komisjoni võimalus võtta delegeeritud õigusaktidega vastu vabatahtlikke või kohustuslikke ühiseid tehnilisi kirjeldusi kriisi seisukohast oluliste toodete kohta;

- 5) kriisi seisukohast oluliste kaupade turujärelevalvetoimingute eelistähtsustamine.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrusi (EL) 2016/424, (EL) 2016/425, (EL) 2016/426, (EL) 2019/1009 ja (EL) nr 305/2011 vastavushindamise, ühtsete kirjelduste vastuvõtmise ja turujärelevalve hädaolukorra menetluste osas, mis on tingitud ühtse turu hädaolukorrast

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³⁸,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³⁹
ning arvestades järgmist:

- 1) [*Lisada viide ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusele*] eesmärk on kriisi ajal tagada ühtse turu tavapärane toimimine, sealhulgas kaupade, teenuste ja isikute vaba liikumine, ning kriisi seisukohast oluliste kaupade ja teenuste ning strateegilise tähtsusega kaupade ja teenuste kättesaadavus kodanikele, ettevõtjatele ja ametiasutustele.
- 2) [*Lisada viide ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusele*] kehtestatud raamistikus on sätestatud meetmed, mida tuleks rakendada ühtselt, läbipaistvalt, tõhusalt, proportsionaalselt ja õigel ajal, et ennetada, leevendada ja minimeerida mõju, mida kriis võib ühtse turu toimimisele avaldada.
- 3) [*Lisada viide ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusele*] on sätestatud mitmeastmeline mehhanism, mis koosneb erandolukorra plaanimisest, valvsusrežiimist ja ühtse turu hädaolukorrarežiimist.
- 4) [*Lisada viide ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusele*] on kehtestatud eeskirjad, mille eesmärk on kaitsta kaupade, teenuste ja isikute vaba liikumist ühtsel turul ning tagada selliste kaupade ja teenuste kättesaadavus, mis on eriti olulised ka kriisi ajal. [*Lisada viide ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusele*] kehtib nii kaupade kui ka teenuste suhtes.
- 5) Selliste meetmete täiendamiseks, kooskõla tagamiseks ja nende tulemuslikkuse suurendamiseks on asjakohane tagada, et [*Lisada viide ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusele*] osutatud kriisi seisukohast olulised kaubad saaks kiiresti liidu turule lasta, et aidata kaasa häirete kõrvaldamisele ja leevendamisele.

³⁸ ELT C , , lk .

³⁹ Euroopa Parlamendi xxx seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu xxx otsus.

- 6) Mitmes liidu valdkondlikus õigusaktis on sätestatud ühtlustatud eeskirjad teatavate toodete projekteerimise, tootmise, vastavushindamise ja turule laskmise kohta. Selliste õigusaktide hulka kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) 2016/424,⁴⁰ (EL) 2016/425,⁴¹ (EL) 2016/426,⁴² (EL) 2019/1009⁴³ ja (EL) nr 305/2011⁴⁴. Need õigusaktid põhinevad tehnilise ühtlustamise uue lähenemisviisi põhimõtetel. Lisaks on määrused (EL) 2016/424, (EL) 2016/425, (EL) 2016/426 ja (EL) 2019/1009 viidud vastavusse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 768/2008/EÜ kehtestatud erisätetega⁴⁵.
- 7) Otsuses nr 768/2008/EÜ kehtestatud erisätetes ega liidu uutes valdkondlikes ühtlustamisõigusaktidega kehtestatud erisätetes ei ole ette nähtud menetlusi, mis on mõeldud kohaldamiseks kriisiolukorras. On asjakohane teha kõnealustesse määrustesse sihipäraseid kohandusi, mille eesmärk on valmistuda kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud ja kõnealuste määrustega hõlmatud tooteid mõjutavate kriiside mõjuks ja sellele reageerida.
- 8) Hiljutistest ühtset turgu mõjutavatest kriisidest saadud kogemused on näidanud, et valdkondlikes õigusaktides sätestatud menetlused ei ole mõeldud kriisireageerimisskenaariumide vajaduste rahuldamiseks ega paku vajalikku regulatiivset paindlikkust. Seepärast on asjakohane sätestada selliste kriisireageerimismenetluste õiguslik alus, mis täiendaksid [*lisada viide ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusele*] alusel vastu võetud meetmeid.
- 9) Selleks et vältida häirete võimalikku mõju ühtsele turule ja tagada kriisi seisukohast oluliste kaupade kiire turulelaskmine, on asjakohane sätestada, et vastavushindamisasutused peaksid eelisjärjekorras menetlema nende toodete vastavushindamise taotlusi, mitte menetluses olevaid taotlusi toodete kohta, mis ei ole kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.
- 10) Selleks tuleks määrustes (EL) 2016/424, (EL) 2016/425, (EL) 2016/426, (EL) 2019/1009 ja (EL) nr 305/2011 sätestada hädaolukorra menetlused. Neid menetlusi peaks saama kohaldada üksnes pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamist kooskõlas [*lisada viide ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusele*].
- 11) Kui häired võivad mõjutada vastavushindamisasutusi või kui suutlikkus testida selliseid kriisi seisukohast olulisi tooteid ei ole piisav, on asjakohane anda riiklikele pädevatele asutustele võimalus erandkorras ja ajutiselt lubada turule lasta tooteid, mis ei ole läbinud vastavates ELi valdkondlikes õigusaktides nõutavaid tavapäraseid vastavushindamismenetlusi.
- 12) Nende määruste kohaldamisalasse kuuluvate ja kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud kaupade puhul peaks riiklikel pädevatel asutustel olema ühtse turu hädaolukorra ajal võimalik teha erand kõnealustes määrustes sätestatud vastavushindamismenetluste läbiviimise kohustusest juhtudel, kui teavitatud asutuse kaasamine on kohustuslik, ning neil peaks olema võimalik anda lube kõnealustele toodetele, tingimusel et need vastavad kõigile kohaldatavatele olulistele ohutusnõuetele. Vastavust nendele sisulistele nõuetele saab tõendada mitmesuguste vahenditega, mis võivad hõlmata luba taotlenud tootja esitatud näidiste testimist

⁴⁰ ELT L 81, 31.3.2016, lk 1.

⁴¹ ELT L 81, 31.3.2016, lk 51.

⁴² ELT L 81, 31.3.2016, lk 99.

⁴³ ELT L 170, 25.6.2019, lk 1.

⁴⁴ ELT L 88, 4.4.2011, lk 5.

⁴⁵ ELT L 218, 13.8.2008, lk 82.

riiklike asutuste poolt. Riikliku pädeva asutuse väljastatud loas tuleks selgelt kirjeldada konkreetseid menetlusi, mida järgiti nõuetele vastavuse tõendamiseks, ja nende tulemusi.

- 13) Kui ühtse turu hädaolukord toob kaasa hüppeliselt kasvanud nõudluse teatavate toodete järele ja selleks, et toetada ettevõtjate jõupingutusi sellise nõudluse rahuldamiseks, on asjakohane esitada tehnilised viited, mida tootjad võivad kasutada selleks, et projekteerida ja toota kriisi seisukohast olulisi tooteid, mis vastavad kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.
- 14) Mitmes valdkondlikus liidu ühtlustamisõigusaktis on ette nähtud võimalus kohaldada tootja suhtes vastavuseeldust, kui tema toode vastab harmoneeritud Euroopa standardile. Juhul kui sellised standardid puuduvad või kui kriisi põhjustatud häired võivad muuta nende järgimise ülemäära raskeks, on asjakohane näha ette alternatiivsed mehhanismid.
- 15) Seoses määrustega (EL) 2016/424, (EL) 2016/425, (EL) 2016/426 ja (EL) 2019/1009 peaks pädevatel riiklikel asutustel olema võimalik eeldada, et tooted, mis on toodetud kooskõlas selliste riiklike või rahvusvaheliste standarditega määruse (EL) nr 1025/2012⁴⁶ tähenduses, mis tagavad harmoneeritud Euroopa standarditega samaväärse kaitsetaseme, vastavad asjakohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.
- 16) Lisaks peaks komisjonil seoses määrustega (EL) 2016/424, (EL) 2016/425, (EL) 2016/426, (EL) 2019/1009 ja (EL) nr 305/2011 olema võimalus võtta rakendusaktidega vastu ühtsed kirjeldused, millele tootjad võivad tugineda, et eeldataks, et nende toode vastab kohaldatavatele olulistele nõuetele. Selliseid ühtseid kirjeldusi sätestav rakendusakt peaks jääma kehtima ühtse turu hädaolukorra ajal.
- 17) Seoses määrustega (EL) 2016/424, (EL) 2016/425, (EL) 2016/426, (EL) 2019/1009 ja (EL) nr 305/2011 peaks komisjonil nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel, eelkõige selleks, et tagada toodete või süsteemide koostalitlusvõime, olema võimalik võtta rakendusaktidega vastu ühtsed kirjeldused, millega kehtestatakse kohustuslikud tehnilised kirjeldused, mida tootjad peavad järgima. Selliseid ühtseid kirjeldusi sätestav rakendusakt peaks jääma kehtima ühtse turu hädaolukorra ajal.
- 18) Tagamaks, et ühtlustatud toodete ohutustase ei satu ohtu, on vaja ette näha tugevdatud turujärelevalve eeskirjad, eelkõige seoses kaupadega, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, sealhulgas võimaldades turujärelevalveasutuste vahel tihedamat koostööd ja vastastikust abi.
- 19) Kooskõlas oma väljakujunenud tavaga konsulteerib komisjon kõikide ühiseid kirjeldusi sätestavate rakendusaktide eelnõude varajase ettevalmistamise küsimustes süstemaatiliselt asjaomaste valdkondlike ekspertidega.
- 20) Seepärast tuleks määrusi (EL) 2016/424, (EL) 2016/425, (EL) 2016/426, (EL) 2019/1009 ja (EL) nr 305/2011 vastavalt muuta.
- 21) Selleks et käesolevat määrust saaks kohaldada alates samast kuupäevast kui [*ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrust*], tuleks selle kohaldamine edasi lükata,

⁴⁶ ELT L 316, 14.11.2012, lk 12.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2016/424 muutmine

Määrusesse (EL) 2016/424 lisatakse VIa peatükk:

„VIa PEATÜKK HÄDAOLUKORRA MENETLUSED

Artikkel 43a

Hädaolukorra menetluste kohaldamine

1. Artikleid 43b–43g kohaldatakse üksnes juhul, kui komisjon on vastu võtnud [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 23 kohase rakendusakti, millega rakendatakse seoses käesoleva määrusega [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artiklit 26.
2. Artikleid 43b–43g kohaldatakse üksnes alamsüsteemide ja ohutusseadiste suhtes, mis on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktis kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.
3. Artikleid 43b–43g, välja arvatud neid sätteid, mis on seotud komisjoni volitustega, kohaldatakse üksnes ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal.
Artikli 43c lõike 2 teist lõiku ja artikli 43c lõiget 5 kohaldatakse aga nii ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal kui ka pärast selle lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
4. Komisjonile antakse õigus kehtestada rakendusaktidega eeskirjad järelmeetmete kohta, mida tuleb võtta seoses artiklite 43c–43f kohaselt turule lastud alamsüsteemide ja ohutusseadistega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 44 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 43b

Kriisi seisukohast oluliste alamsüsteemide ja ohutusseadiste vastavuse hindamine eelisjärjekorras

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud alamsüsteemide ja ohutusseadiste suhtes, mille suhtes kohaldatakse artikli 18 kohaseid vastavushindamismenetlusi, mis nõuavad teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist.
2. Teavitatud asutused menetlevad kõiki kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud alamsüsteemide ja ohutusseadiste vastavushindamise taotlusi eelisjärjekorras.
3. Kõiki menetluses olevaid kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud alamsüsteemide ja ohutusseadiste vastavushindamise taotlusi menetletakse eelisjärjekorras enne mis tahes muid selliste alamsüsteemide ja ohutusseadiste vastavushindamise taotlusi, mis ei ole kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu. Seda nõuet kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud alamsüsteemide ja ohutusseadiste vastavushindamise taotluste suhtes, olenemata sellest, kas need on esitatud enne või pärast artikli 43a kohaste hädaolukorra menetluste käivitamist.
4. Alamsüsteemide ja ohutusseadiste vastavushindamise taotluste eelisjärjekorras menetlemine lõike 3 kohaselt ei too kaasa lisakulusid tootjatele, kes kõnealused taotlused esitasid.

5. Teavitatud asutused teevad kõik endast oleneva, et suurendada oma suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud alamsüsteeme ja ohutusseadiseid, millega seoses on neid teavitatud.

Artikkel 43c

Teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist nõudva vastavushindamismenetluse erand

1. Erandina artiklist 18 võib iga pädev riiklik asutus nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral lubada asjaomase liikmesriigi territooriumil turule lasta või kõisteesse lisada konkreetse alamsüsteemi või ohutusseadise, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, ja mille puhul teavitatud asutus ei ole läbi viinud vastavushindamismenetlusi, mis nõuavad artiklis 18 osutatud teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist, kuid mille puhul on vastavus kõigile kohaldatavatele olulistele nõuetele tõendatud.
2. Sellise alamsüsteemi või ohutusseadise tootja, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud loamenetlust, kinnitab oma ainuvastutusel, et asjaomane alamsüsteem või ohutusseadis vastab kõigile II lisas sätestatud kohaldatavatele olulistele nõuetele, ning vastutab kõigi riikliku pädeva asutuse ette nähtud vastavushindamismenetluste täitmise eest.

Tootja võtab ka kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et alamsüsteemi või ohutusseadisi, millele on antud luba lõike 1 kohaselt, ei viida välja loa väljastanud liikmesriigi territooriumilt.
3. Igas loas, mille riiklik pädev asutus väljastab lõike 1 kohaselt, sätestatakse tingimused ja nõuded, mille alusel alamsüsteemi või ohutusseadist võib turule lasta või kõisteesse lisada, sealhulgas:
 - a) menetluste kirjeldus, mille abil tõendati edukalt vastavust kohaldatavatele olulistele nõuetele;
 - b) erinõuded asjaomase alamsüsteemi või ohutusseadise jälgitavuse kohta;
 - c) loa kehtivuse lõppkuupäev, mis ei tohi olla hilisem kui selle ajavahemiku viimane päev, mil ühtse turu hädaolukorrrarežiim kehtib;
 - d) erinõuded seoses vajadusega tagada asjaomase alamsüsteemi või ohutusseadise pidev vastavushindamine;
 - e) meetmed, mis võetakse asjaomase alamsüsteemi või ohutusseadise suhtes loa kehtivuse lõppemisel, et tagada asjaomase alamsüsteemi või ohutusseadise vastavuse taastamine kõigi käesoleva määruse nõuetega.
4. Erandina artikli 43a lõike 3 esimesest lõigust võib riiklik pädev asutus vajaduse korral muuta lõikes 3 osutatud loa tingimusi ka pärast ühtse turu hädaolukorrrarežiimi lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
5. Erandina artiklitest 7 ja 20 ei tohi alamsüsteeme või ohutusseadiseid, millele on antud luba käesoleva artikli lõike 1 kohaselt, viia välja loa välja andnud liikmesriigi territooriumilt ning neil ei tohi olla CE-märgist.
6. Selle liikmesriigi turujärelevalveasutustel, kelle pädev asutus on andnud loa lõike 1 kohaselt, on õigus võtta riiklikul tasandil selliste alamsüsteemide või ohutusseadiste suhtes kõiki käesoleva määrusega ette nähtud parandusmeetmeid ja piiravaid meetmeid.

7. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele igast lõike 1 kohasest alamsüsteemide või ohutusseadiste turule laskmise loa andmise otsusest.
8. Artiklite 43a–43g kohaldamine ja käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud loamenetluse kasutamine ei mõjuta artiklis 18 sätestatud asjakohaste vastavushindamismenetluste kohaldamist asjaomase liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 43d

Riiklikel ja rahvusvahelistel standarditel põhinev vastavuseeldus

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et nende pädevad asutused loevad alamsüsteemid ja ohutusseadised, mis vastavad asjakohastele rahvusvahelistele standarditele või tootjaliikmesriigis kehtivatele riiklikele standarditele, mis tagavad II lisas sätestatud oluliste nõuetega nõutava ohutustaseme, turule laskmise eesmärgil vastavaks kõnealustele olulistele nõuetele mõlemal järgmistest juhtudest:

- a) kui *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012 ühtegi viidet harmoneeritud standarditele, mis hõlmavad II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi nõudeid;
kui
- b) tõsised häired ühtse turu toimimises, mida võeti arvesse ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamisel kooskõlas [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 15 lõikega 4, piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, mis hõlmavad käesoleva määruse II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi nõudeid ja mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012.

Artikkel 43e

Vastavuseelduse aluseks olevate ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Kui alamsüsteemid ja ohutusseadised on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse selliste alamsüsteemide ja ohutusseadiste ühtsed kirjeldused, et hõlmata II lisas sätestatud olulisi nõudeid mõlemal järgmistest juhtudest:
 - a) kui *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012 ühtegi viidet harmoneeritud standarditele, mis hõlmavad II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi nõudeid;
 - b) kui tõsised häired ühtse turu toimimises, mis viisid ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamiseni kooskõlas [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikliga 14, piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, mis hõlmavad käesoleva määruse II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi nõudeid ja mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu pärast valdkondlike ekspertidega konsulteerimist ja artikli 44 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt ning neid kohaldatakse alamsüsteemide või ohutusseadiste suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitleva rakendusakti eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.

3. Ilma et see piiraks artikli 17 kohaldamist, eeldatakse, et alamsüsteemid ja ohutusseadised, mis vastavad käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud ühtsetele kirjeldustele, vastavad II lisas sätestatud olulistele nõuetele, mis on hõlmatud nimetatud ühtsete kirjelduste või nende osadega.
4. Erandina artikli 43a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ühtsete kirjeldustega hõlmatud alamsüsteemid või ohutusseadised kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse nimetatud ühtsetele kirjeldustele vastavad alamsüsteemid või ohutusseadised, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas *[ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega]*.
5. Kui liikmesriik leiab, et lõikes 1 osutatud ühtne kirjeldus ei vasta täielikult olulistele nõuetele, mida ta soovib hõlmata ja mis on sätestatud II lisas, teatab ta sellest komisjonile koos üksikasjaliku selgitusega ning komisjon hindab seda teavet ja vajaduse korral muudab või tühistab rakendusakti, millega kehtestatakse kõnealune ühtne kirjeldus.

Artikkel 43f

Kohustuslike ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse kohustuslikud ühtsed kirjeldused, et hõlmata II lisas sätestatud olulisi nõudeid selliste alamsüsteemide või ohutusseadiste kohta, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.
2. Rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kohustuslikud ühtsed kirjeldused, võetakse vastu pärast valdkondlike ekspertidega konsulteerimist ja artikli 44 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Neid kohaldatakse alamsüsteemide või ohutusseadiste suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitleva rakendusakti eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.
3. Erandina artikli 43a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ühtsete kirjeldustega hõlmatud alamsüsteemid või ohutusseadised kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse kõnealustele ühtsetele kirjeldustele vastavad alamsüsteemid või ohutusseadised, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas *[ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega]*.

Artikkel 43g

Turujärelevalvemeetmete rakendamine eelisjärjekorras ja ametiasutuste vastastikune abi

1. Liikmesriigid teevad kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud alamsüsteemide ja ohutusseadiste turujärelevalvet eelisjärjekorras.

2. Liikmesriikide turujärelevalveasutused teevad kõik endast oleneva, et abistada teisi turujärelevalveasutusi ühtse turu hädaolukorras, sealhulgas mobiliseerides ja lähetades eksperdirühmi, et ajutiselt toetada abi taotlevate turujärelevalveasutuste töötajaid, või pakkudes logistilist tuge, näiteks suurendades suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud alamsüsteeme ja ohutusseadiseid.“

Artikkel 2

Määruse (EL) 2016/425 muutmine

Määrusesse (EL) 2016/425 lisatakse VIa peatükk:

„VIa PEATÜKK HÄDAOLUKORRA MENETLUSED

Artikkel 41a

Hädaolukorra menetluste kohaldamine

1. Artikleid 41b–41g kohaldatakse üksnes juhul, kui komisjon on vastu võtnud [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 23 kohase rakendusakti, millega rakendatakse seoses käesoleva määrusega [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artiklit 26.
2. Artikleid 41b–41g kohaldatakse üksnes isikukaitsevahendite suhtes, mis on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktis kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.
3. Artikleid 41b–41g, välja arvatud neid sätteid, mis on seotud komisjoni volitustega, kohaldatakse üksnes ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal.
Artikli 41c lõike 2 teist lõiku ja artikli 41c lõiget 5 kohaldatakse aga nii ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal kui ka pärast selle lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
4. Komisjonile antakse õigus kehtestada rakendusaktidega eeskirjad järelmeetmete kohta, mida tuleb võtta seoses artiklite 41c–41f kohaselt turule lastud isikukaitsevahenditega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 44 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 41b

Kriisi seisukohast oluliste isikukaitsevahendite vastavuse hindamine eelisjärjekorras

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud isikukaitsevahendite suhtes, mille suhtes kohaldatakse artikli 19 kohaseid vastavushindamismenetlusi, mis nõuavad teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist.
2. Teavitatud asutused menetlevad kõiki kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud isikukaitsevahendite vastavushindamise taotlusi eelisjärjekorras.
3. Kõiki menetluses olevaid kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud isikukaitsevahendite vastavushindamise taotlusi menetletakse eelisjärjekorras enne mis tahes muid selliste isikukaitsevahendite vastavushindamise taotlusi, mis ei ole kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu. Seda nõuet kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud isikukaitsevahendite vastavushindamise taotluste suhtes, olenemata sellest, kas need on esitatud enne või pärast artikli 41a kohaste hädaolukorra menetluste käivitamist.

4. Isikukaitsevahendite vastavushindamise taotluste eelisjärjekorras menetlemine lõike 3 kohaselt ei too kaasa lisakulusid tootjatele, kes kõnealused taotlused esitasid.
5. Teavitatud asutused teevad kõik endast oleneva, et suurendada oma suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud isikukaitsevahendeid, millega seoses on neid teavitatud.

Artikkel 41c

Teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist nõudva vastavushindamismenetluse erand

1. Erandina artiklist 19 võib iga pädev riiklik asutus nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral lubada asjaomase liikmesriigi territooriumil turule lasta konkreetsed isikukaitsevahendid, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, ja mille puhul teavitatud asutus ei ole läbi viinud vastavushindamismenetlusi, mis nõuavad selles artiklis osutatud teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist, kuid mille puhul on vastavus kõigile kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele tõendatud.
2. Selliste isikukaitsevahendite tootja, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud loamenetlust, kinnitab oma ainuvastutusel, et asjaomased isikukaitsevahendid vastavad kõigile kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, ning vastutab kõigi riikliku pädeva asutuse ette nähtud vastavushindamismenetluste täitmise eest.

Tootja võtab ka kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et isikukaitsevahendeid, millele on antud luba lõike 1 kohaselt, ei viida välja loa väljastanud liikmesriigi territooriumilt.
3. Igas loos, mille riiklik pädev asutus väljastab lõike 1 kohaselt, sätestatakse tingimused ja nõuded, mille alusel isikukaitsevahendeid võib turule lasta, sealhulgas:
 - a) menetluste kirjeldus, mille abil tõendati edukalt vastavust kohaldatavatele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - b) erinõuded asjaomaste isikukaitsevahendite jälgitavuse kohta;
 - c) loa kehtivuse lõppkuupäev, mis ei tohi olla hilisem kui selle ajavahemiku viimane päev, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib;
 - d) erinõuded seoses vajadusega tagada asjaomaste isikukaitsevahendite pidev vastavushindamine;
 - e) meetmed, mis võetakse asjaomaste isikukaitsevahendite suhtes loa kehtivuse lõppemisel, et tagada asjaomaste isikukaitsevahendite vastavuse taastamine kõigi käesoleva määruse nõuetega.
4. Erandina artikli 41a lõike 3 esimesest lõigust võib riiklik pädev asutus vajaduse korral muuta selle artikli lõikes 3 osutatud loa tingimusi ka pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
5. Erandina artiklitest 7 ja 17 ei tohi isikukaitsevahendeid, millele on antud luba käesoleva artikli lõike 1 kohaselt, viia välja loa välja andnud liikmesriigi territooriumilt ning neil ei tohi olla CE-märgist.
6. Selle liikmesriigi turujärelevalveasutustel, kelle pädev asutus on andnud loa lõike 1 kohaselt, on õigus võtta riiklikul tasandil selliste isikukaitsevahendite suhtes kõiki käesoleva määrusega ette nähtud parandusmeetmeid ja piiravaid meetmeid.

7. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele igast lõike 1 kohasest isikukaitsevahendite turule laskmise loa andmise otsusest.
8. Artiklite 41a–41g kohaldamine ja käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud loamenetluse kasutamine ei mõjuta artiklis 19 sätestatud asjakohaste vastavushindamismenetluste kohaldamist asjaomase liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 41d

Riiklikel ja rahvusvahelistel standarditel põhinev vastavuseeldus

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et nende pädevad asutused loevad isikukaitsevahendid, mis vastavad asjakohastele rahvusvahelistele standarditele või tootjaliikmesriigis kehtivatele riiklikele standarditele, mis tagavad II lisas sätestatud oluliste tervisekaitse- ja ohutusnõuetega nõutava ohutustaseme, turule laskmise eesmärgil vastavaks kõnealustele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele mõlemal järgmistest juhtudest:

- a) kui *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012 ühtegi viidet harmoneeritud standarditele, mis hõlmavad II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
- b) kui tõsised häired ühtse turu toimimises, mida võeti arvesse ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamisel kooskõlas [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 15 lõikega 4, piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, mis hõlmavad käesoleva määruse II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid ning mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012.

Artikkel 41e

Vastavuseelduse aluseks olevate ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Kui isikukaitsevahendid on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse selliste isikukaitsevahendite ühtsed kirjeldused, et hõlmata II lisas sätestatud olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid mõlemal järgmistest juhtudest:
 - a) kui *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012 ühtegi viidet harmoneeritud standarditele, mis hõlmavad II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
 - b) kui tõsised häired ühtse turu toimimises, mis viisid ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamiseni, piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, mis hõlmavad käesoleva määruse II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid ning mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu pärast valdkondlike ekspertidega konsulteerimist ja artikli 44 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Need jäävad kohaldatavaks isikukaitsevahendite suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitleva rakendusakti eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.
3. Ilma et see piiraks artikli 14 kohaldamist, eeldatakse, et isikukaitsevahendid, mis vastavad käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud ühtsetele kirjeldustele,

vastavad II lisas sätestatud olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, mis on hõlmatud nimetatud ühtsete kirjelduste või nende osadega.

4. Erandina artikli 41a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ühtsete kirjeldustega hõlmatud isikukaitsevahendid kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse kõnealustele ühtsetele kirjeldustele vastavad isikukaitsevahendid, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas *[ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega]*.
5. Kui liikmesriik leiab, et lõikes 1 osutatud ühtne kirjeldus ei vasta täielikult olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, mida ta soovib hõlmata ja mis on sätestatud II lisas, teatab ta sellest komisjonile koos üksikasjaliku selgitusega ning komisjon hindab seda teavet ja vajaduse korral muudab või tühistab rakendusakti, millega kehtestatakse kõnealune ühtne kirjeldus.

Artikkel 41f

Kohustuslike ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse kohustuslikud ühtsed kirjeldused, et hõlmata II lisas sätestatud olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid selliste isikukaitsevahendite kohta, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.
2. Rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kohustuslikud ühtsed kirjeldused, võetakse vastu pärast valdkondlike ekspertidega konsulteerimist ja artikli 44 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Neid kohaldatakse isikukaitsevahendite suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitleva rakendusakti eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.
3. Erandina artikli 41a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kohustuslike ühtsete kirjeldustega hõlmatud isikukaitsevahendid kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse kõnealustele ühtsetele kirjeldustele vastavad isikukaitsevahendid, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas *[ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega]*.

Artikkel 41g

Turujärelevalvemeetmete rakendamine eelisjärjekorras ja ametiasutuste vastastikune abi

1. Liikmesriigid teevad kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud isikukaitsevahendite turujärelevalvet eelisjärjekorras.
2. Liikmesriikide turujärelevalveasutused teevad kõik endast oleneva, et abistada teisi turujärelevalveasutusi ühtse turu hädaolukorras, sealhulgas mobiliseerides ja lähetades eksperdirühmi, et ajutiselt toetada abi taotlevate turujärelevalveasutuste

töötajaid, või pakkudes logistilist tuge, näiteks suurendades suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud isikukaitsevahendeid.“

Artikkel 3

Määruse (EL) 2016/426 muutmine

Määrusesse (EL) 2016/426 lisatakse VI peatüki järele VIa peatükk:

„VIa PEATÜKK HÄDAOLUKORRA MENETLUSED

Artikkel 40a

Hädaolukorra menetluste kohaldamine

1. Artikleid 40b–40g kohaldatakse üksnes juhul, kui komisjon on vastu võtnud [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 23 kohase rakendusakti, millega rakendatakse seoses käesoleva määrusega [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artiklit 26.
2. Artikleid 40b–40g kohaldatakse üksnes seadmete ja abiseadmete suhtes, mis on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktis kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.
3. Artikleid 40b–40g, välja arvatud neid sätteid, mis on seotud komisjoni volitustega, kohaldatakse üksnes ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal.
Artikli 40c lõike 2 teist lõiku ja artikli 40c lõiget 5 kohaldatakse aga nii ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal kui ka pärast selle lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
4. Komisjonile antakse õigus kehtestada rakendusaktidega eeskirjad järelmeetmete kohta, mida tuleb võtta seoses artiklite 40c–40f kohaselt turule lastud seadmete ja abiseadmetega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 40b

Kriisi seisukohast oluliste seadmete ja abiseadmete vastavuse hindamine eelisjärjekorras

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud seadmete ja abiseadmete suhtes, mille suhtes kohaldatakse artikli 14 kohaseid vastavushindamismenetlusi, mis nõuavad teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist.
2. Teavitatud asutused menetlevad kõiki kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud seadmete ja abiseadmete vastavushindamise taotlusi eelisjärjekorras.
3. Kõiki menetluses olevaid kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud seadmete ja abiseadmete vastavushindamise taotlusi menetletakse eelisjärjekorras enne mis tahes muid selliste seadmete ja abiseadmete vastavushindamise taotlusi, mis ei ole kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu. Seda nõuet kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud seadmete ja abiseadmete vastavushindamise taotluste suhtes, olenemata sellest, kas need on esitatud enne või pärast artikli 41a kohaste hädaolukorra menetluste käivitamist.
4. Seadmete ja abiseadmete vastavushindamise taotluste eelisjärjekorras menetlemine lõike 3 kohaselt ei too kaasa lisakulusid tootjatele, kes kõnealused taotlused esitasid.

5. Teavitatud asutused teevad kõik endast oleneva, et suurendada oma suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud seadmeid ja abiseadmeid, millega seoses on neid teavitatud.

Artikkel 40c

Teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist nõudva vastavushindamismenetluse erand

1. Erandina artiklist 14 võib iga riiklik pädev asutus nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral lubada asjaomase liikmesriigi territooriumil turule lasta või kasutusele võtta konkreetse seadme või abiseadme, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, ja mille puhul teavitatud asutus ei ole läbi viinud vastavushindamismenetlusi, mis nõuavad artiklis 14 osutatud teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist, kuid mille puhul on vastavus kõigile kohaldatavatele olulistele nõuetele tõendatud.
2. Sellise seadme või abiseadme tootja, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud loamenetlust, kinnitab oma ainuvastutusel, et asjaomane seade või abiseade vastab kõigile I lisas sätestatud kohaldatavatele olulistele nõuetele, ning vastutab kõigi riikliku pädeva asutuse ette nähtud vastavushindamismenetluste täitmise eest.
Tootja võtab ka kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et seadet või abiseadet, millele on antud luba lõike 1 kohaselt, ei viida välja loa väljastanud liikmesriigi territooriumilt.
3. Igas loos, mille riiklik pädev asutus väljastab lõike 1 kohaselt, sätestatakse tingimused ja nõuded, mille alusel seadme või abiseadme võib turule lasta, sealhulgas:
 - a) menetluste kirjeldus, mille abil tõendati edukalt vastavust kohaldatavatele olulistele nõuetele;
 - b) erinõuded asjaomase alamsüsteemi või ohutusseadise jälgitavuse kohta;
 - c) loa kehtivuse lõppkuupäev, mis ei tohi olla hilisem kui selle ajavahemiku viimane päev, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib;
 - d) erinõuded seoses vajadusega tagada asjaomase alamsüsteemi või ohutusseadise pidev vastavushindamine;
 - e) meetmed, mis võetakse asjaomase seadme või abiseadme suhtes loa kehtivuse lõppemisel, et tagada asjaomase seadme või abiseadme vastavuse taastamine kõigi käesoleva määruse nõuetega.
4. Erandina artikli 40a lõike 3 esimesest lõigust võib riiklik pädev asutus vajaduse korral muuta lõikes 3 osutatud loa tingimusi ka pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
5. Erandina artiklitest 6 ja 17 ei tohi seadmeid või abiseadmeid, millele on antud luba käesoleva artikli lõike 1 kohaselt, viia välja loa välja andnud liikmesriigi territooriumilt ning neil ei tohi olla CE-märgist.
6. Selle liikmesriigi turujärelevalveasutustel, kelle pädev asutus on andnud loa lõike 1 kohaselt, on õigus võtta riiklikul tasandil selliste seadmete või abiseadmete suhtes kõiki käesoleva määrusega ette nähtud parandusmeetmeid ja piiravaid meetmeid.
7. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele igast lõike 1 kohasest seadmete või abiseadmete turule laskmise loa andmise otsusest.

8. Artiklite 40a–40g kohaldamine ja käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud loamenetluse kasutamine ei mõjuta artiklis 14 sätestatud asjakohaste vastavushindamismenetluste kohaldamist asjaomase liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 40d

Riiklikel ja rahvusvahelistel standarditel põhinev vastavuseeldus

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et nende pädevad asutused loevad seadmed ja abiseadmed, mis vastavad asjakohastele rahvusvahelistele standarditele või tootjaliikmesriigis kehtivatele riiklikele standarditele, mis tagavad I lisas sätestatud oluliste nõuetega nõutava ohutustaseme, turule laskmise või kasutusele võtmise eesmärgil vastavaks kõnealustele olulistele nõuetele mõlemal järgmistest juhtudest:

- a) kui *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012 ühtegi viidet harmoneeritud standarditele, mis hõlmavad I lisas sätestatud asjakohaseid olulisi ohutusnõudeid;
- b) kui tõsised häired ühtse turu toimimises, mida võeti arvesse ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamisel kooskõlas [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 15 lõikega 4, piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, mis hõlmavad käesoleva määruse I lisas sätestatud asjakohaseid olulisi tervisekaitse- ja ohutusnõudeid ning mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012.

Artikkel 40e

Vastavuseelduse aluseks olevate ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Kui seadmed või abiseadmed on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse selliste seadmete või abiseadmete ühtsed kirjeldused, et hõlmata I lisas sätestatud olulisi nõudeid mõlemal järgmistest juhtudest:
 - a) kui *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012 ühtegi viidet harmoneeritud standarditele, mis hõlmavad I lisas sätestatud asjakohaseid olulisi nõudeid;
 - b) kui tõsised häired ühtse turu toimimises, mis viisid ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamiseni kooskõlas [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 15 lõikega 4, piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, mis hõlmavad käesoleva määruse I lisas sätestatud asjakohaseid olulisi nõudeid ja mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu pärast valdkondlike ekspertidega konsulteerimist ja artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Neid kohaldatakse seadmete ja abiseadmete suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitleva rakendusakti eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.
3. Ilma et see piiraks artikli 13 kohaldamist, eeldatakse, et seadmed või abiseadmed, mis vastavad käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud ühtsetele kirjeldustele, vastavad I lisas sätestatud olulistele nõuetele, mis on hõlmatud nimetatud ühtsete kirjelduste või nende osadega.

4. Erandina artikli 40a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ühtsete kirjeldustega hõlmatud seadmed või abiseadmed kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse kõnealustele ühtsetele kirjeldustele vastavad seadmed või abiseadmed, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas *[ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega]*.
5. Kui liikmesriik leiab, et lõikes 1 osutatud ühtne kirjeldus ei vasta täielikult olulistele nõuetele, mida ta soovib hõlmata ja mis on sätestatud I lisas, teatab ta sellest komisjonile koos üksikasjaliku selgitusega ning komisjon hindab seda teavet ja vajaduse korral muudab või tühistab rakendusakti, millega kehtestatakse kõnealune ühtne kirjeldus.

Artikkel 40f

Kohustuslike ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse kohustuslikud ühtsed kirjeldused, et hõlmata I lisas sätestatud olulisi nõudeid selliste seadmete või abiseadmete kohta, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid, millega kehtestatakse kohustuslikud ühtsed kirjeldused, võetakse vastu pärast valdkondlike ekspertidega konsulteerimist ja artikli 42 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt ning neid kohaldatakse seadmete või abiseadmete suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitleva rakendusakti eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.
3. Erandina artikli 40a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ühtsete kirjeldustega hõlmatud seadmed või abiseadmed kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse kõnealustele ühtsetele kirjeldustele vastavad seadmed või abiseadmed, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas *[ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega]*.

Artikkel 40g

Turujärelevalvemeetmete rakendamine eelisjärjekorras ja ametiasutuste vastastikune abi

1. Liikmesriigid teevad kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud seadmete ja abiseadmete turujärelevalvet eelisjärjekorras.
2. Liikmesriikide turujärelevalveasutused teevad kõik endast oleneva, et abistada teisi turujärelevalveasutusi ühtse turu hädaolukorras, sealhulgas mobiliseerides ja lähetades eksperdirühmi, et ajutiselt toetada abi taotlevate turujärelevalveasutuste töötajaid, või pakkudes logistilist tuge, näiteks suurendades suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud seadmeid ja abiseadmeid.“

Artikkel 4
Määruse (EL) 2019/1009 muutmise

Määrusesse (EL) 2019/1009 lisatakse Va peatükk:

**„Va PEATÜKK
HÄDAOLUKORRA MENETLUSED**

Artikkel 41a
Hädaolukorra menetluste kohaldamine

1. Artikleid 41b–41g kohaldatakse üksnes juhul, kui komisjon on vastu võtnud [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 23 kohase rakendusakti, millega rakendatakse seoses käesoleva määrusega [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artiklit 26.
2. Artikleid 41b–41g kohaldatakse üksnes väetisetoote suhtes, mis on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktis kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.
3. Artikleid 41b–41g, välja arvatud neid sätteid, mis on seotud komisjoni volitustega, kohaldatakse üksnes ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal.

Artikli 41c lõike 2 teist lõiku ja artikli 41c lõiget 5 kohaldatakse aga nii ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal kui ka pärast selle lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
4. Komisjonile antakse õigus kehtestada rakendusaktidega eeskirjad järelmeetmete kohta, mida tuleb võtta seoses artiklite 41c–41f kohaselt turule lastud väetisetoodetega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 45 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 41b
Kriisi seisukohast oluliste väetisetoote vastavuse hindamine eelisjärjekorras

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud väetisetoote suhtes, mille suhtes kohaldatakse artikli 15 kohaseid vastavushindamismenetlusi, mis nõuavad teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist.
2. Teavitatud asutused menetlevad kõiki kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud väetisetoote vastavushindamise taotlusi eelisjärjekorras.
3. Kõiki menetluses olevaid kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud väetisetoote vastavushindamise taotlusi menetletakse eelisjärjekorras enne mis tahes muid selliste väetisetoote vastavushindamise taotlusi, mis ei ole kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu. Seda nõuet kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud väetisetoote vastavushindamise taotluste suhtes, olenemata sellest, kas need on esitatud enne või pärast artikli 41a kohaste hädaolukorra menetluste käivitamist.
4. Väetisetoote vastavushindamise taotluste eelisjärjekorras menetlemine lõike 3 kohaselt ei too kaasa lisakulusid tootjatele, kes kõnealused taotlused esitasid.
5. Teavitatud asutused teevad kõik endast oleneva, et suurendada oma suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud väetisetooteid, millega seoses on neid teavitatud.

Artikkel 41c
Teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist nõudva vastavushindamismenetluse erand

1. Erandina artiklist 15 võib iga riiklik pädev asutus nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral lubada asjaomase liikmesriigi territooriumil turule lasta konkreetse väetisetoote, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, ja mille puhul teavitatud asutus ei ole läbi viinud vastavushindamismenetlusi, mis nõuavad artiklis 15 osutatud teavitatud asutuse kohustuslikku kaasamist, kuid mille puhul on vastavus I ja II lisas sätestatud nõuetele tõendatud.
2. Sellise väetisetoote tootja, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud loamenetlust, kinnitab oma ainuvastutusel, et asjaomane väetisetoode vastab kõigile I ja II lisas sätestatud nõuetele, ning vastutab kõigi riikliku pädeva asutuse ette nähtud vastavushindamismenetluste täitmise eest.

Tootja võtab ka kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et väetisetoode, millele on antud luba lõike 1 kohaselt, ei viida välja loa väljastanud liikmesriigi territooriumilt.
3. Igas loos, mille riiklik pädev asutus väljastab lõike 1 kohaselt, sätestatakse tingimused ja nõuded, mille alusel väetisetooteid võib turule lasta, sealhulgas:
 - a) menetluste kirjeldus, mille abil tõendati edukalt vastavust kohaldatavatele olulistele nõuetele;
 - b) erinõuded asjaomase väetisetoote jälgitavuse kohta;
 - c) loa kehtivuse lõppkuupäev, mis ei tohi olla hilisem kui selle ajavahemiku viimane päev, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib;
 - d) erinõuded seoses vajadusega tagada asjaomase väetisetoote pidev vastavushindamine;
 - e) meetmed, mis võetakse asjaomase väetisetoote suhtes loa kehtivuse lõppemisel, et tagada asjaomase väetisetoote vastavuse taastamine kõigi käesoleva määruse nõuetega.
4. Erandina artikli 41a lõike 3 esimesest lõigust võib riiklik pädev asutus vajaduse korral muuta selle artikli lõikes 3 osutatud loa tingimusi ka pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
5. Erandina artiklitest 3 ja 18 ei tohi väetisetooteid, millele on antud luba käesoleva artikli lõike 1 kohaselt, viia välja loa välja andnud liikmesriigi territooriumilt ning neil ei tohi olla CE-märgist.
6. Selle liikmesriigi turujärelevalveasutustel, kelle pädev asutus on andnud loa lõike 1 kohaselt, on õigus võtta riiklikul tasandil selliste väetisetoodete suhtes kõiki käesoleva määrusega ette nähtud parandusmeetmeid ja piiravaid meetmeid.
7. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele igast lõike 1 kohasest väetisetoodete turule laskmise loa andmise otsusest.
8. Artiklite 41a–41g kohaldamine ja käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud loamenetluse kasutamine ei mõjuta artiklis 15 sätestatud asjakohaste vastavushindamismenetluste kohaldamist asjaomase liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 41d

Riiklikel ja rahvusvahelistel standarditel põhinev vastavuseeldus

Kui tõsised häired ühtse turu toimimises, mida võeti arvesse ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamisel kooskõlas [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 15 lõikega 4, piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, mis hõlmavad käesoleva määruse I, II või III lisas sätestatud asjakohaseid nõudeid, või käesoleva määruse

artikli 13 lõikes 2 osutatud katseid, ja mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012, võtavad liikmesriigid kõik asjakohased meetmed tagamaks, et nende pädevad asutused loevad väetisetooteid, mis vastavad asjakohastele rahvusvahelistele standarditele või tootjaliikmesriigis kehtivatele riiklikele standarditele, mis tagavad kõnealuse määruse I, II või III lisas sätestatud oluliste nõuetega nõutava ohutustaseme, turule laskmise eesmärgil vastavaks lisades I, II või III sätestatud nõuetele.

Artikkel 41e

Vastavuseelduse aluseks olevate ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Kui ELi väetisetooteid on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse selliste ELi väetisetooteid ühtsed kirjeldused I, II või III lisas sätestatud nõuete või artikli 13 lõikes 2 osutatud katsete jaoks, kui ühtse turu toimimises esineb tõsiseid häireid, mis viisid ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamiseni [mida võeti arvesse ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamisel], piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, mis hõlmavad käesoleva määruse I, II või III lisas sätestatud asjakohaseid nõudeid või artikli 13 lõikes 2 osutatud katseid ja mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu pärast valdkondlike ekspertidega konsulteerimist ja artikli 45 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Neid kohaldatakse ELi väetisetooteid suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] kohaselt kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitlevate rakendusaktide eelnõude varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.
3. Ilma et see piiraks artikli 13 kohaldamist, eeldatakse, et ELi väetisetooteid, mis vastavad käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud ühtsetele kirjeldustele, vastavad I, II või III lisas sätestatud nõuetele [või artikli 13 lõikes 2 osutatud katsetele], mis on hõlmatud nimetatud ühtsete kirjelduste või nende osadega.
4. Erandina artikli 41a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ühtsete kirjeldustega hõlmatud väetisetooteid kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse kõnealustele ühtsetele kirjeldustele vastavad väetisetooteid, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega].
5. Kui liikmesriik leiab, et lõikes 1 osutatud ühtne kirjeldus ei vasta täielikult nõuetele, mis on sätestatud I ja II lisas, teatab ta sellest komisjonile koos üksikasjaliku selgitusega ning komisjon hindab seda teavet ja vajaduse korral muudab või tühistab rakendusakti, millega kehtestatakse kõnealune ühtne kirjeldus.

Artikkel 41f

Kohustuslike ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse kohustuslikud ühtsed kirjeldused, et hõlmata I ja II lisas

sätestatud olulisi nõudeid selliste ELi väetisetoote kohta, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu pärast valdkondlike ekspertidega konsulteerimist ja artikli 45 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt ning neid kohaldatakse ELi väetisetoote suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitleva rakendusakti eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.
3. Erandina artikli 41a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kohustuslike ühtsete kirjeldustega hõlmatud ELi väetisetooted kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse kõnealustele ühtsetele kirjeldustele vastavad väetisetooted, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas *[ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega]*.

Artikkel 41g

Turujärelevalvemeetmete rakendamine eelisjärjekorras ja ametiasutuste vastastikune abi

1. Liikmesriigid teevad kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud väetisetoote turujärelevalvet eelisjärjekorras.
2. Liikmesriikide turujärelevalveasutused teevad kõik endast oleneva, et abistada teisi turujärelevalveasutusi ühtse turu hädaolukorras, sealhulgas mobiliseerides ja lähetades eksperdirühmi, et ajutiselt toetada abi taotlevate turujärelevalveasutuste töötajaid, või pakkudes logistilist tuge, näiteks suurendades suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud väetisetooteid.“

Artikkel 5

Määruse (EL) nr 305/2011 muutmine

Määrust (EL) nr 305/2011 muudetakse järgmiselt.

Lisatakse VIIIa peatükk:

„VIIIa PEATÜKK HÄDAOLUKORRA MENETLUSED

Artikkel 59a

Hädaolukorra menetluste kohaldamine

1. Artikleid 59b–59f kohaldatakse üksnes juhul, kui komisjon on vastu võtnud [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artikli 23 kohase rakendusakti, millega rakendatakse seoses käesoleva määrusega [ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse] artiklit 26.
2. Artikleid 59b–59f kohaldatakse üksnes ehitustoodete suhtes, mis on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktis kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu.

3. Artikleid 59b–59f, välja arvatud neid sätteid, mis on seotud komisjoni volitustega, kohaldatakse üksnes ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal.
Artikli 59c lõike 2 teist lõiku ja artikli 59c lõiget 5 kohaldatakse aga nii ühtse turu hädaolukorrarežiimi ajal kui ka pärast selle lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
4. Komisjonile antakse õigus kehtestada rakendusaktidega eeskirjad järelmeetmete kohta, mida tuleb võtta seoses artiklite 59b–59f kohaselt turule lastud ehitustoodetega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 64 lõikes 2a osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 59b

Kriisi seisukohast oluliste ehitustoodete toimivuse püsivuse hindamine ja kontrollimine eelisjärjekorras

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse kõigi ehitustoodete suhtes, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu ja mille suhtes teavitatud asutused täidavad kolmanda isiku ülesandeid, mis on seotud toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimisega artikli 28 lõike 1 kohaselt.
2. Teavitatud asutused menetlevad eelisjärjekorras taotlusi nende kolmandate isikute ülesannete täitmiseks, mis on seotud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud ehitustoodete toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimisega.
3. Kõiki menetluses olevaid taotlusi kolmandate isikute ülesannete täitmiseks, mis on seotud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud ehitustoodete toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimisega, menetletakse eelisjärjekorras enne mis tahes muid taotlusi seoses ehitustoodetega, mida ei ole kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu. Seda nõuet kohaldatakse kõigi kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud ehitustooteid käsitlevate toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimisega seotud kolmandate isikute ülesannete taotluste suhtes, olenemata sellest, kas need on esitatud enne või pärast artikli 59a kohaste hädaolukorra menetluste käivitamist.
4. Lõike 3 kohaste ehitustoodete toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimisega seotud kolmandate isikute ülesannete taotluste eelisjärjekorras menetlemine ei too kaasa lisakulusid tootjatele, kes kõnealused taotlused esitasid.
5. Teavitatud asutused teevad kõik endast oleneva, et suurendada oma suutlikkust hinnata ja kontrollida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud ehitustooteid.

Artikkel 59c

Erand kolmanda isiku poolsetest toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimise menetlustest

1. Erandina artikli 28 lõikest 1 võib pädev riiklik asutus erandkorras nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral lubada asjaomase liikmesriigi territooriumil turule lasta konkreetse ehitustoote, mis on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, ja mille puhul teavitatud asutus ei ole läbi viinud kõnealuses artiklis osutatud nõutud kolmanda isiku poolseid toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimise menetlusi.
2. Sellise ehitustoote tootja, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud loamenetlust, kinnitab oma ainuvastutusel, et asjaomane ehitustoode saavutab deklareeritud toimivuse, ning vastutab kõigi riikliku pädeva asutuse ette nähtud toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimise menetluste täitmise eest.

Tootja võtab ka kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et ehitustoodet, millele on antud luba lõike 1 kohaselt, ei viida välja loa väljastanud liikmesriigi territooriumilt.

3. Igas loos, mille riiklik pädev asutus väljastab lõike 1 kohaselt, sätestatakse tingimused ja nõuded, mille alusel ehitustooteid võib turule lasta, sealhulgas:
 - a) menetluste kirjeldus, mida tuleb vajaduse korral järgida tõendamaks, et ehitustoode saavutab deklareeritud toimivuse ja vastab käesolevale määrusele;
 - b) erinõuded asjaomase ehitustoote ohutuse ja jälgitavuse, sealhulgas märgistamise kohta;
 - c) loa kehtivuse lõppkuupäev, mis ei tohi olla hilisem kui selle ajavahemiku viimane päev, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib;
 - d) erinõuded asjaomase ehitustoote toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimisega seotud kolmandate isikute ülesannete pideva täitmise kohta;
 - e) meetmed, mis võetakse asjaomase ehitustoote suhtes loa kehtivuse lõppemisel, et tagada asjaomase ehitustoote vastavuse taastamine kõigi käesoleva määruse nõuetega.
4. Erandina artikli 54a lõike 3 esimesest lõigust võib riiklik pädev asutus vajaduse korral muuta selle artikli lõikes 3 osutatud loa tingimusi ka pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi lõpetamist või kehtivuse lõppemist.
5. Ehitustooteid, millele on antud luba käesoleva artikli lõike 1 kohaselt, ei tohi viia välja loa välja andnud liikmesriigi territooriumilt ning neil ei tohi olla CE-märgist.
6. Selle liikmesriigi turujärelevalveasutustel, kelle pädev asutus on andnud loa lõike 1 kohaselt, on õigus võtta riiklikul tasandil selliste ehitustoodete suhtes kõiki käesoleva määrusega ette nähtud parandusmeetmeid ja piiravaid meetmeid.
7. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele igast lõike 1 kohasest ehitustoodete turule laskmise loa andmise otsusest.
8. Artiklite 59a–59f kohaldamine ja käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud loamenetluse kasutamine ei mõjuta artiklis 28 sätestatud asjakohaste toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimise menetluste kohaldamist asjaomase liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 59d

Toimivuse hindamist võimaldavate ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Kui ehitustooted on kantud kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu, on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse ühtsed kirjeldused, mis hõlmavad kõnealuste toodete põhiomadustega seotud toimivuse hindamise meetodeid ja kriteeriume mõlemal järgmistest juhtudest:
 - a) kui *Euroopa Liidu Teatajas* ei ole avaldatud artikli 17 lõike 5 kohaselt ühtegi viidet harmoneeritud standarditele, mis hõlmaksid kõnealuste toodete põhiomadustega seotud asjakohaseid toimivuse hindamise meetodeid ja kriteeriume;
 - b) kui tõsised häired ühtse turu toimimises, mis viisid ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtestamiseni, piiravad oluliselt tootjate võimalusi kasutada harmoneeritud standardeid, millega nähakse ette asjakohased meetmed ja kriteeriumid vastava toote toimivuse hindamiseks seoses selle põhiomadustega ja mis on juba avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas artikli 17 lõikega 5.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu pärast alalise ehituskomiteega konsulteerimist ja artikli 64 lõikes 2a osutatud kontrollimenetluse

kohaselt. Neid kohaldatakse ehitustoodete suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtse kirjelduse kehtestamist käsitleva rakendusakti eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.

3. Ilma et see piiraks artiklite 4 ja 6 kohaldamist, võib käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud ühtsetes kirjeldustes sätestatud meetodeid ja kriteeriume kasutada kõnealuste ühtsete kirjeldustega hõlmatud ehitustoodete põhiomadustega seotud toimivuse hindamiseks ja deklareerimiseks.
4. Erandina artikli 59a lõike 3 esimesest lõigust ei mõjuta käesoleva artikli lõikes 1 osutatud turule lastud ehitustoodetega seotud ühtsetele kirjeldustele vastavat toimivusdeklaratsiooni kõnealused ühtsed kirjeldused sätestanud rakendusakti hilisem aegumine või kehtetuks tunnistamine, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et nimetatud ühtsete kirjeldustega hõlmatud ehitustooted kujutavad endast ohtu või ei saavuta deklareeritud toimivust.
5. Kui liikmesriik leiab, et lõikes 1 osutatud ühtne kirjeldus ei ole põhiomadustega seotud toimivuse hindamise kriteeriumide ja meetodite poolest õige, teatab ta sellest komisjonile koos üksikasjaliku selgitusega ning komisjon hindab seda teavet ja vajaduse korral muudab või tühistab rakendusakti, millega kehtestatakse kõnealune ühtne kirjeldus.

Artikkel 59e

Kohustuslike ühtsete kirjelduste vastuvõtmine

1. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse kohustuslikud ühtsed kirjeldused, mis hõlmavad kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud ehitustoodete toimivuse hindamise meetodeid ja kriteeriume.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu pärast alalise ehituskomiteega konsulteerimist ja artikli 64 lõikes 2a osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Neid kohaldatakse ehitustoodete suhtes, mis lastakse turule kuni selle ajavahemiku viimase päevani, mil ühtse turu hädaolukorrarežiim kehtib. Ühtsete kirjelduste kehtestamist käsitlevate rakendusaktide eelnõu varajases ettevalmistamise etapis kogub komisjon asjaomaste liidu valdkondlike õigusaktide alusel loodud asjaomaste asutuste või eksperdirühmade arvamusi. Selle konsultatsiooni põhjal koostab komisjon rakendusakti eelnõu.
3. Erandina artikli 59a lõike 3 esimesest lõigust, välja arvatud juhul, kui on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kohustuslike ühtsete kirjeldustega hõlmatud ehitustooted kujutavad endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, loetakse kõnealustele ühtsetele kirjeldustele vastavad ehitustooted, mis on turule lastud, käesolevale määrusele vastavaks ka pärast käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning pärast ühtse turu hädaolukorrarežiimi kehtivuse lõppemist või lõpetamist kooskõlas *[ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määrusega]*.

Artikkel 59f

Turujärelevameetmete rakendamine eelisjärjekorras ja ametiasutuste vastastikune abi

1. Liikmesriigid teevad kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud ehitustoodete turujärelevalvet eelisjärjekorras.
2. Liikmesriikide turujärelevalveasutused teevad kõik endast oleneva, et abistada teisi turujärelevalveasutusi ühtse turu hädaolukorras, sealhulgas mobiliseerides ja lähetades eksperdirühmi, et ajutiselt toetada abi taotlevate turujärelevalveasutuste töötajaid, või pakkudes logistilist tuge, näiteks suurendades suutlikkust testida kriisi seisukohast oluliste kaupade loetellu kantud ehitustooteid.“

2) Artiklisse 64 lisatakse järgmine lõige 2a:

„2a. Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.“

Artikkel 6 **Jõustumine**

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

See kehtib alates [*Väljaannete Talitus: palun lisada kuupäev, mis on sama, mis ühtse turu hädaolukorra mehhanismi määruse jõustumiskuupäev*].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja